
Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

2021/0203(COD)

12.5.2022

ATZINUMS

Sniegusi Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejai

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par
energoefektivitāti (pārstrādāta redakcija)
(COM(2021)0558 – C9-0330/2021 – 2021/0203(COD))

Atzinuma sagatavotāja: *Alice Kuhnke*

PA_Legam

ĪSS PAMATOJUMS

ES un visas dalībvalstis ir apņēmušās ierobežot globālo sasilšanu un sasniegt mērķi, kas noteikts Parīzes nolīgumā, ko pieņēma Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferences 21. sesijas laikā. Eiropas Komisija paziņojumā “Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.-2025. gadam” apņēmas dzimumu līdztiesības aspektu un interseksionālu pieeju integrēt visās ar klimatu saistītajās iniciatīvās, tostarp Eiropas zaļajā kursā un ar to saistītajās iniciatīvās, lai pilnībā izmantotu šo politikas nostādņu potenciālu. Tāpēc, izstrādājot darbības un pasākumus klimata pārmaiņu novēršanai un to postošās ietekmes mazināšanai, Savienībai būtu jāatzīst, ka atstumtas personas, kā arī personas, kas cieš no interseksionālas diskriminācijas, ir īpaši neaizsargātas, un ietekme uz šīm personām ir nesamērīga. Cita starpā šādas personas ir visdažādākās sievietes, vecāka gadagājuma cilvēki, LGBTIQ+ kopiena, migranti un cilvēki ar dažādu sociālo, rasu vai etnisko izcelsmi. Nevaram riskēt ar to, ka darbības un politika ar mērķi mazināt Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas tieši vai netieši palielina vai vairo pašreizējo varas un dzimumu nevienlīdzību. Taisnīga un iekļaujoša pāreja uz klimatneitrālu Savienību ir iespējama vienīgi tad, ja tiek ņemts vērā, ka klimata pārmaiņu un ar klimatu saistīto politikas nostādņu ietekme nav vienlīdzīga un ir dzimumiem atšķirīga.

Savienības vērienīgākie klimata mērķi, kas noteikti paziņojumā par Eiropas zaļo kursu un paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %” iniciatīvās, tostarp Eiropas Komisijas priekšlikumā pārskatīt Direktīvu par energoefektivitāti, ir būtiski elementi, lai īstenotu zaļo pārkārtošanos. Ir ārkārtīgi svarīgi, izstrādājot energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, integrēt dzimumu līdztiesības un sociālo perspektīvu, lai nodrošinātu pilnvērtīgas iespējas mazturīgām mājražniecībām un cilvēkiem, ko skar enerģētiskā nabadzība, un lai tos aizsargātu. Visdažādākās sievietes, jo īpaši tās, kuras vienas audzina bērnus, cieš no interseksionālas diskriminācijas vai ir pārsniegušas pensionēšanās vecumu, biežāk nekā vīrieši saskaras ar enerģētisko nabadzību kādā savas dzīves posmā, un tas ierobežo viņu piekļuvi atjaunojamo energoresursu enerģijas pakalpojumiem un neļauj viņām piedalīties enerģētikas pārkārtošanā. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ir izstrādāti īpaši pasākumi un ir pieejams mērķtiecīgs finansējums visdažādāko sieviešu atbalstam, cīņai pret enerģētiskās nabadzības feminizāciju un visu sieviešu iekļaušanai zaļās pārkārtošanās procesā.

GROZĪJUMI NR.

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteju ņemt vērā šādus grozījumus:

Grozījums Nr. 1

Direktīvas priekšlikums

3. apsvērums

(3) 2020. gada decembrī **Eiropadome** apstiprināja saistošu Savienības mērķrādītāju, proti, līdz 2030. gadam panākt neto iekšzemes samazinājumu siltumnīcefekta gāzu emisijām vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni⁴⁵. Eiropadome secināja, ka klimatisko ieceru vēriens jākāpina tā, lai stimulētu ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, radītu darbvietas, sniegtu labumu ES iedzīvotājiem veselības un vides jomā un sekmētu ES ekonomikas globālo konkurētspēju ilgtermiņā, veicinot inovāciju zaļajās tehnoloģijās.

45

<https://www.consilium.europa.eu/media/47334/1011-12-20-euco-conclusions-lv.pdf>.

Grozījums Nr. 2 Direktīvas priekšlikums 10. apsvērums

(10) Vērienīgākas ieceres nozīmē, ka ir vairāk jāpopularizē **izmakslietderīgi** energoefektivitātes pasākumi, un tas jā dara visās energosistēmas jomās un visos **relevantajos** sektoros, kuru darbības ietekmē enerģijas pieprasījumu, piemēram, transporta, ūdenssaimniecības un lauksaimniecības sektorā. Energoefektivitātes uzlabojumi visā enerģijas ķēdē, ieskaitot enerģijas ražošanu, pārvadi, sadali un tiešo patēriņu, nāks par labu videi, uzlabos gaisa kvalitāti un sabiedrības veselību, samazinās SEG emisijas, uzlabos enerģētisko drošību,

(3) **Eiropadome** 2020. gada decembrī apstiprināja saistošu Savienības mērķrādītāju, proti, līdz 2030. gadam panākt neto iekšzemes samazinājumu siltumnīcefekta gāzu emisijām vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni⁴⁵. Eiropadome secināja, ka **šo centienu īstenošanā piedalīsies visas dalībvalstis, ņemot vērā taisnīguma un solidaritātes apsvērumus un neatstājot nevienu novārtā, un ka** klimatisko ieceru vēriens jākāpina tā, lai stimulētu ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, radītu darbvietas, sniegtu labumu ES iedzīvotājiem veselības un vides jomā un sekmētu ES ekonomikas globālo konkurētspēju ilgtermiņā, veicinot inovāciju zaļajās tehnoloģijās. **Eiropadome arī secināja, ka ir jāmeklē iespējas, kā mazināt enerģētisko nabadzību.**

45

<https://www.consilium.europa.eu/media/47334/1011-12-20-euco-conclusions-lv.pdf>.

(10) Vērienīgākas ieceres nozīmē, ka ir vairāk jāpopularizē **izmaksu ziņā lietderīgi** energoefektivitātes pasākumi, un tas jā dara visās energosistēmas jomās un visos **attiecīgajos** sektoros, kuru darbības ietekmē enerģijas pieprasījumu, piemēram, transporta, ūdenssaimniecības un lauksaimniecības sektorā. **Kā to prasa Eiropas zaļais kurss, Direktīva 2012/27/ES un paketē “Gatavi mērķrādītājam 55 %” iestrādātās iniciatīvas, ir jārisina enerģētiskās nabadzības problēma, lai novērstu iespējamo negatīvo ietekmi, ko radītu**

samazinās enerģijas izmaksas mājāsaimniecībām un uzņēmumiem, palīdzēs mazināt enerģētisko nabadzību un vairo konkurētspēju, darbvietas un ekonomisko aktivitāti visā tautsaimniecībā, tādējādi uzlabojot iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Tas atbilst Savienības saistībām, ko tā uzņēmusies enerģētikas savienības un ar 2015. gada Parīzes nolīgumu **izveidotās globālās klimatrīcības programmas satvarā.**

cenu noteikšanas pasākumi zaļās pārkārtošanās procesā.

Energoefektivitātes uzlabojumi visā enerģijas ķēdē, ieskaitot enerģijas ražošanu, pārvadi, sadali un tiešo patēriņu, nāks par labu videi, uzlabos gaisa kvalitāti un sabiedrības veselību, samazinās SEG emisijas, uzlabos enerģētisko drošību, samazinās enerģijas izmaksas mājāsaimniecībām un uzņēmumiem, palīdzēs mazināt enerģētisko nabadzību un **ar to saistīto nevienlīdzību un** vairo konkurētspēju, darbvietas un ekonomisko aktivitāti visā tautsaimniecībā, tādējādi uzlabojot iedzīvotāju dzīves kvalitāti. **Īpaši vajadzētu akcentēt to, ka ilgtspējīgu un ekoloģiski drošu patēriņa un ražošanas modeļu veidošanās procesā stratēģiski svarīga nozīme ir sievietēm un ka, veicinot viņu spēju pilnvērtīgi īstenot savas tiesības, tiek stiprināta Eiropas konkurētspēja, jo sieviešu iespējas veicināt Eiropas ekonomikas uzplaukumu nebūt nav izsmeltas. Ar šo direktīvu būtu jāpalīdz mazināt plaisu starp dzimumiem enerģētikas sektorā, integrēt sievietes topošo tehnoloģiju darba tirgū, veicināt sieviešu uzņēmējdarbību, dot vairāk iespēju iegūt zaļās un digitālās pārkārtošanās procesiem vajadzīgās prasmes un kompetenci, kā arī panākt, ka vairāk sieviešu un meiteņu izvēlas profesionālu karjeru zinātnē, tehnoloģijā, inženierzinātnē, mākslā un matemātikā (STEM), jo īpaši inženierijas jomā.** Tas atbilst Savienības saistībām, ko tā uzņēmusies enerģētikas savienības **sistēmā** un **ievērojot** ar 2015. gada Parīzes nolīgumu **izveidoto** globālās **klimata rīcības programmu. Visa darbība Savienībai būtu jāveido, ņemot vērā to, cik svarīga ir klimatiskā taisnīguma koncepcija, un ņemot vērā visu Parīzes nolīguma pušu apņemšanos pildīt, veicināt un apzināties savus pienākumus attiecībā uz cilvēktiesībām, tostarp dzimumu līdztiesību, kad tās rīkojas, vēršoties pret klimata pārmaiņām, un arī palīdzēt sasniegt visus attiecīgos**

ilgtspējīgas attīstības mērķus, īpašu uzmanību veltot 5. IAM, 7. IAM un 13. IAM.

Grozījums Nr. 3

Direktīvas priekšlikums 10.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(10a) Dzimumu līdztiesība ir viena no Savienības pamatvērtībām, tās ir cilvēktiesības un pamattiesības un viens no Eiropas sociālo tiesību pīlāra galvenajiem principiem. Dzimumu līdztiesības veicināšana ir uzdevums, kas saskaņā ar Līgumiem Savienībai ir jāveic, īstenojot visas savas darbības. Eiropas Komisija savā 2020. gada 5. marta paziņojumā “Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam” apņēma dzimumu līdztiesības aspektu iestrādāt visās lielākajās Komisijas iniciatīvās, arī tādās kā Eiropas zaļais kurss un ar to saistītās politikas nostādnes. Visā procesā no energoefektivitātes lēmumu sagatavošanas līdz to īstenošanai ir būtiski ņemt vērā apņemšanos nodrošināt, ka pārkārtošanās uz klimatneitralitāti un enerģētiskas pārkārtošana ir dzimumiem līdztiesīga, godīga un taisnīga. Vienmēr būtu jāveicina un jāstimulē vienlīdzībā balstīta sieviešu un meiteņu līdzdalība, ņemot vērā viņu unikālās prasmes un zināšanas un apzinoties, cik spēcīgas ir viņu iespējas rosināt pārmaiņas. Enerģētikas sektorā sievietes ietekmē plaša starp dzimumiem, kas izveidojusies enerģijas pieejamības ziņā — cita starpā lielāks ir arī risks, ka viņām nākas ciest no enerģētiskās nabadzības —, enerģētikas sektora darba tirgū, ar enerģētiku saistītas izglītības jomā un lēmumu pieņemšanas procesos. Turklāt trūkst pēc dzimuma un dzimtes sadalītu datu, un šādi dati ir pieejami ierobežotā

apjomā, tāpēc ir grūti sekot līdzi ietekmei uz dzimumiem un šādu ietekmi novērtēt. Komisijai un dalībvalstīm būtu jāpanāk, ka dzimumu līdztiesība ar integrētu pieeju ir nodrošināta visās politikas nostādnēs, pasākumos un izdevumu programmās, kas īstenojami saskaņā ar šo direktīvu. Ir svarīgi sekot līdzi tam, kā šī principa integrācijas rezultātā izdodas panākt progresu, tāpēc dalībvalstis ir aicinātas uzraudzīt minētā principa piemērošanu.

Grozījums Nr. 4

Direktīvas priekšlikums 11. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(11) Šī direktīva ir solis ceļā uz klimatneitralitāti 2050. gadā, un tā paredz, ka **pret energoefektivitāti jāattiecas kā pret pilnvērtīgu energoresursu**. Princips “energoefektivitāte pirmajā vietā” ir vispārējs princips, un to vajadzētu ievērot visos sektoros, neaprobežojoties tikai ar energosistēmu, un visos līmeņos, arī finanšu sektorā. Nosakot jaunus noteikumus attiecībā uz piegādes pusi un citām **rīcībpolitikas** jomām, energoefektivitātes risinājumi **rīcībpolitikas**, plānošanas un investīciju lēmumos, būtu jāapsver kā pirmais variants. Lai gan princips “energoefektivitāte pirmajā vietā” būtu jāpiemēro, neskarot citus juridiskos pienākumus, mērķus un principus, tie tomēr nedrīkstētu apgrūtināt principa piemērošanu vai atbrīvot no tā piemērošanas. Komisijai būtu jānodrošina, ka energoefektivitāte un pieprasījuma reakcija var konkurēt ar ražošanas jaudām **ar vienlīdzīgiem nosacījumiem**. Energoefektivitātes uzlabojumi ir jāveic, ja tie ir **izmaksietderīgāki** par līdzvērtīgiem piegādes puses pasākumiem. Tam būtu jāpalīdz izmantot **daudzskaitlīgos**

Grozījums

(11) Šī direktīva ir solis ceļā uz klimatneitralitāti 2050. gadā, un tā paredz, ka **energoefektivitāte ir uzskatāma par pilnvērtīgu energoresursu**. Princips “energoefektivitāte pirmajā vietā” ir vispārējs princips, un to vajadzētu ievērot visos sektoros, neaprobežojoties tikai ar energosistēmu, un visos līmeņos, arī finanšu sektorā. Nosakot jaunus noteikumus attiecībā uz piegādes pusi un citām **politikas** jomām, energoefektivitātes risinājumi **politikas**, plānošanas un investīciju lēmumos būtu jāapsver kā pirmais variants. Lai gan princips “energoefektivitāte pirmajā vietā” būtu jāpiemēro, neskarot citus juridiskos pienākumus, mērķus un principus, tie tomēr nedrīkstētu apgrūtināt principa piemērošanu vai atbrīvot no tā piemērošanas. Komisijai būtu jānodrošina, ka energoefektivitāte un pieprasījuma reakcija **ar vienlīdzīgiem nosacījumiem** var konkurēt ar ražošanas jaudām. Energoefektivitātes uzlabojumi ir jāveic, ja tie ir **izmaksu ziņā lietderīgāki** par līdzvērtīgiem piegādes puses pasākumiem. Tam būtu jāpalīdz izmantot **daudzos** ieguvumus, ko energoefektivitāte sniedz Savienībai, īpaši iedzīvotājiem un

ieguvumus, ko energoefektivitāte sniedz Savienībai, īpaši iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanai vajadzētu būt prioritātei arī enerģētiskās nabadzības mazināšanā.

uzņēmumiem. Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanai vajadzētu būt prioritātei arī enerģētiskās nabadzības **un ar tās ietekmi uz dzimumiem saistīto seku** mazināšanā.

Grozījums Nr. 5

Direktīvas priekšlikums 12. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(12) Energoefektivitāte būtu jāuzskata par būtisku elementu un prioritāru apsvērumu turpmākajos lēmumos par investīcijām Savienības enerģētikas infrastruktūrā. Princips “energoefektivitāte pirmajā vietā” būtu jāpiemēro, primāri ņemot vērā sistēmas efektivitātes pieeju un sabiedrības *perspektīvu*. Tādējādi **tam vajadzētu palīdzēt** kāpināt efektivitāti atsevišķos **tiešā patēriņa** sektoros un visā energosistēmā. Principa piemērošanai būtu arī jāatbalsta investīcijas energoefektīvos risinājumos, kas palīdz sasniegt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2020/852⁵⁰ minētos vides mērķus.

Grozījums

(12) Energoefektivitāte būtu jāuzskata par būtisku elementu un prioritāru apsvērumu turpmākajos lēmumos par investīcijām Savienības enerģētikas infrastruktūrā. Princips “energoefektivitāte pirmajā vietā” būtu jāpiemēro, primāri ņemot vērā sistēmas efektivitātes pieeju, un **būtu jāiestrādā dzimumu līdztiesības un iekļaujošas sabiedrības perspektīva, tā nodrošinot, ka tiek risināta nevienlīdzības problēma. Principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” pamatā būtu jāliek vienlīdzīgas attieksmes un dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas principi, un tiem būtu jāatspoguļojas politikas, plānošanas un investīciju lēmumos. Visi pasākumi būtu īstenojami ar mērķi mazināt enerģētisko nabadzību, samazināt rēķinus par enerģiju un panākt pozitīvu ietekmi tieši uz mazturīgām mājsaimniecībām.** Tādējādi principam “energoefektivitāte pirmajā vietā” būtu jāpalīdz kāpināt efektivitāti atsevišķos **galapatēriņa** sektoros un visā energosistēmā. Principa piemērošanai būtu arī jāatbalsta investīcijas energoefektīvos risinājumos, kas palīdz sasniegt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2020/852⁵⁰ minētos vides mērķus.

⁵⁰ OV L 198, 22.6.2020., 13.–43. lpp.

⁵⁰ OV L 198, 22.6.2020., 13.–43. lpp.

Grozījums Nr. 6

Direktīvas priekšlikums 17. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(17) Labums no principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” piemērošanas būtu jāgūst mājsaimniecībām ar zemiem un vidējiem ienākumiem, **mazaizsargātajiem** lietotājiem, arī **galaizmantotājiem**, enerģētiskās nabadzības **skartajiem** cilvēkiem vai enerģētiskās nabadzības riskam **pakļautajiem** cilvēkiem un sociālajos mājokļos **dzīvojošajiem** cilvēkiem. Energoefektivitātes pasākumi prioritāri būtu **jāīsteno**, lai uzlabotu šo **indivīdu** un mājsaimniecību situāciju vai mazinātu enerģētisko nabadzību. Holistiska pieeja **rīcībpolitiku veidošanā un rīcībpolitiku** un pasākumu **īstenošanā prasa**, lai **dalībvalstis nodrošinātu, ka šīs personas un mājsaimniecības nelabvēlīgi neietekmē citas rīcībpolitikas un pasākumi**.

Grozījums

(17) **Cilvēki, kas nonākuši atstumības situācijā, un tie, kas cieš no interseksionālas diskriminācijas (piemēram, visdažādākās sievietes, vecāka gadagājuma cilvēki, LGBTIQ+ kopiena, migranti un cilvēki ar dažādu sociālo, rasu vai etnisko izcelsmi), ir īpaši neaizsargāti pret klimata pārmaiņām un nesamērīgi smagi jūt to sekas, un tam par iemeslu ir viņu stāvoklis sabiedrībā, kā arī nevienlīdzība attiecībā uz resursu, izglītības, nodarbinātības pieejamību un iespējām piedalīties lēmumu pieņemšanas procesos. Taisnīgi un iekļaujoši pārkārtoties uz klimatneitrālu Savienību var tikai tādā gadījumā, ja ir ņemts vērā, ka klimata pārmaiņām un ar klimatu saistītām politikas nostādnēm ir nevienlīdzīga un dzimumiem atšķirīga iedarbība.** Labums no principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” piemērošanas būtu jāgūst mājsaimniecībām ar zemiem un vidējiem ienākumiem, **neaizsargātiem** lietotājiem, arī **galapatērētājiem**, enerģētiskās nabadzības **skartiem** cilvēkiem vai enerģētiskās nabadzības riskam **pakļautiem** cilvēkiem un sociālajos mājokļos **dzīvojošiem** cilvēkiem. Energoefektivitātes pasākumi prioritāri būtu **īstenojami**, lai uzlabotu šo **personu** un mājsaimniecību situāciju vai mazinātu enerģētisko nabadzību. Holistiska **un dzimumiem līdztiesīga** pieeja **politikas veidošanai, kā arī politikas un pasākumu īstenošanai nozīmē, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai citām politikas nostādnēm un pasākumiem nebūtu nedz tiešas, nedz netiešas nelabvēlīgas ietekmes uz šīm personām un mājsaimniecībām un lai tie nepadzīlīnātu un nevairotu pašreizējo**

varas un dzimumu nevienlīdzību. Tādēļ būtu jānovērtē visu mērķtiecīgi māsaimniecībām plānoto pasākumu ietekme uz dzimumiem.

Grozījums Nr. 7

Direktīvas priekšlikums 49. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(49) Ja dalībvalstis izmanto pienākuma shēmu, tām, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, būtu jāizraugās atbildīgās puses no pārvades sistēmu operatoriem, enerģijas sadales uzņēmumiem, enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumiem un transportlīdzekļu degvielas izplatītājiem vai transportlīdzekļu degvielas mazumtirdzniecības uzņēmumiem. Dažu šādu izplatītāju vai mazumtirgotāju kategoriju izraudzīšanās vai atbrīvošana no izraudzīšanās nebūtu jāuztver kā tāda, kas ir pretrunā nediskriminēšanas principam. Tādēļ dalībvalstis var izvēlēties, vai par atbildīgajām pusēm tiek izraudzīti šādi pārvades sistēmu operatori, izplatītāji vai mazumtirdzniecības uzņēmumi, vai tikai dažas to kategorijas. Lai **iespēcinātu un aizsargātu mazaizsargātos lietotājus**, enerģētiskās nabadzības **skartos cilvēkus** un sociālajos mājokļos **dzīvojošos cilvēkus** un lai **rīcībpolitikas pasākumi** prioritāri **tiktu īstenoti šo cilvēku vidū**, dalībvalstis var pieprasīt, lai **atbildīgās puses panāk enerģijas ietaupījumu mazaizsargāto lietotāju**, enerģētiskās nabadzības **skarto cilvēku** un sociālajos mājokļos **dzīvojošo cilvēku vidū**. **Šādam nolūkam** dalībvalstis var arī ieviest enerģijas izmaksu samazināšanas mērķrādītājus. Atbildīgās puses šos mērķrādītājus varētu sasniegt, **veicinot pasākumus, kas palīdz panākt enerģijas ietaupījumu un finansiālu ietaupījumu enerģijas rēķinos**, piemēram,

Grozījums

(49) Ja dalībvalstis izmanto pienākuma shēmu, tām, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, būtu jāizraugās atbildīgās puses no pārvades sistēmu operatoriem, enerģijas sadales uzņēmumiem, enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumiem un transportlīdzekļu degvielas izplatītājiem vai transportlīdzekļu degvielas mazumtirdzniecības uzņēmumiem. Dažu šādu izplatītāju vai mazumtirgotāju kategoriju izraudzīšanās vai atbrīvošana no izraudzīšanās nebūtu jāuztver kā tāda, kas ir pretrunā nediskriminēšanas principam. Tādēļ dalībvalstis var izvēlēties, vai par atbildīgajām pusēm tiek izraudzīti šādi pārvades sistēmu operatori, izplatītāji vai mazumtirdzniecības uzņēmumi, vai tikai dažas to kategorijas. Lai **veicinātu neaizsargātu lietotāju, mazturīgu māsaimniecību**, enerģētiskās nabadzības **skartu cilvēku — kas ir, piemēram, visdažādākās sievietes, cilvēki ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēki, bērni, migranti un cilvēki ar dažādu sociālo, rasu vai etnisko izcelsmi, un LGBTIQ+ kopiena, kas arī iekļaujas jebkurā no minētajām grupām**, — un sociālajos mājokļos **dzīvojošu cilvēku spēju pilnvērtīgi īstenot savas tiesības**, lai šos cilvēkus **aizsargātu** un lai **politikas pasākumus** prioritāri **īstenotu tieši šiem cilvēkiem**, dalībvalstis var pieprasīt **atbildīgajām pusēm panākt enerģijas ietaupījumus, kuri attiecas uz neaizsargātiem lietotājiem**, enerģētiskās

izolācijas un apsildes *ierīkošanu*.

nabadzības *skartiem cilvēkiem* un sociālajos mājokļos *dzīvojošiem cilvēkiem*. *Tādēļ* dalībvalstis var arī ieviest enerģijas izmaksu samazināšanas mērķrādītājus. Atbildīgās puses šos mērķrādītājus varētu sasniegt, *popularizējot* pasākumus, kas palīdz *ietaupīt enerģiju un ietaupīt naudu rēķinos par enerģiju* — piemēram, izolācijas un apsildes *ierīkošanas pasākumus vai ekonomiskus instrumentus, kuri nodrošina, ka zemā līmenī saglabājas izmaksas par pamatvajadzībām pēc enerģijas, — un vienlaikus ar attiecīgiem stimuliem mazinot nesamērīgi lielu enerģijas patēriņu*.

Grozījums Nr. 8

Direktīvas priekšlikums 50.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(50a) Energoefektivitātes programmās, instrumentos un pasākumos būtu jāiestrādā sieviešu pieredze, profesionālā kompetence, spējas un preferences, un būtu jādara viss iespējamais, lai nepieļautu, ka attiecībā uz enerģijas pieejamību nostiprinās dzimumu nevienlīdzības plaisa starp vīriešiem un sievietēm. Ir ārkārtīgi svarīgi, lai valsts enerģētikas sektora regulējumā dalībvalstis iestrādātu ar dzimumu līdztiesību saistītus problemātiskus aspektus un attiecīgus risinājumus. Šim nolūkam dzimumu līdztiesības revīzija varētu būt iedarbīgs instruments, lai konstatētu, kāda plaisa starp dzimumiem ir izveidojusies visā enerģētikas kopainā, un lai noteiktu atskaites punktu turpmākiem politikas un iestāžu līmenī īstenojamiem centieniem ar integrētu pieeju nodrošināt dzimumu līdztiesību. Dzimumu līdztiesības perspektīva energoefektivitātes politikas sagatavošanas, īstenošanas un

uzraudzības procesā ir jāiestrādā jau no paša sākuma, jo sievietes šīs politikas kontekstā ir ne vien primārie galapatērētāji un labuma guvēji, bet arī dalībnieki, kas panāk enerģētisko risinājumu īstenošanu.

Grozījums Nr. 9

Direktīvas priekšlikums 53. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(53) Kā alternatīvu prasībai atbildīgajām pusēm sasniegt kumulatīva enerģijas **tiešā patēriņa** ietaupījumu apjomu, kas prasīts šīs direktīvas 8. panta 1. punktā, **dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai** savās pienākumu shēmās atļaut vai pieprasīt atbildīgajām pusēm ieguldīt valsts energoefektivitātes fondā, kuru varētu izmantot, lai **rīcībpolitikas** pasākumus prioritāri īstenotu **mazaizsargāto lietotāju**, enerģētiskās nabadzības **skarto cilvēku** un sociālajos mājokļos **dzīvojošo cilvēku vidū**.

Grozījums

(53) Kā alternatīvu prasībai atbildīgajām pusēm sasniegt kumulatīva enerģijas **galapatēriņa** ietaupījumu apjomu, kas prasīts šīs direktīvas 8. panta 1. punktā, **būtu jādod dalībvalstīm iespēja** savās pienākumu shēmās atļaut vai pieprasīt atbildīgajām pusēm ieguldīt valsts energoefektivitātes fondā, kuru varētu izmantot, lai **politikas** pasākumus prioritāri īstenotu **attiecībā uz neaizsargātiem lietotājiem**, enerģētiskās nabadzības **skartiem cilvēkiem** un sociālajos mājokļos **dzīvojošiem cilvēkiem**. **Ja pasākumiem tiek izmantots valsts energoefektivitātes fonds, tie būtu jāizstrādā, par pamatu ņemot tādus principus kā iekļaušana un pieejamība visiem, arī sievietēm, cilvēkiem ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēkiem, LGBTIQ+ kopienai, migrantiem un cilvēkiem ar dažādu sociālo, rasu vai etnisko izcelsmi.**

Grozījums Nr. 10

Direktīvas priekšlikums 60. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(60) Saskaņā ar Līguma 9. pantu Savienības energoefektivitātes **rīcībpolitikai** jābūt iekļaujošai un tādējādi

Grozījums

(60) Saskaņā ar Līguma 9. pantu Savienības energoefektivitātes **politikai** jābūt iekļaujošai un tādējādi būtu

būtu jānodrošina, ka visiem enerģētiskās nabadzības skartiem patērētājiem ir vienlīdzīga piekļuve energoefektivitātes pasākumiem. Energoefektivitātes uzlabojumi prioritāri būtu **jāīsteno mazaizsargātu lietotāju un galaizmantotāju**, enerģētiskās nabadzības **skarto cilvēku vidū** un — attiecīgā gadījumā — **vidēju ienākumu mājsaimniecību** un sociālajos mājokļos **dzīvojošo cilvēku**, vecāka gadagājuma **cilvēku un** lauku un attālās teritorijās **dzīvojošo cilvēku vidū**. Šajā kontekstā īpaša uzmanība būtu jāpievērš konkrētām grupām, kuras pakļautas lielākam enerģētiskās nabadzības riskam vai kuras biežāk **izjūt** enerģētiskās nabadzības negatīvo ietekmi, piemēram, sievietes, cilvēki ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēki, bērni un cilvēki ar rasu vai etnisko **piederību minoritātei**. Dalībvalstis var prasīt, lai atbildīgās puses savos enerģijas taupības pasākumos **iestrādā** arī sociālus mērķus saistībā ar enerģētisko nabadzību, un šī iespēja jau bija attiecināta arī uz alternatīviem **rīcībpolitikas** pasākumiem un valstu energoefektivitātes fondiem. Tas būtu **jāpadara** par pienākumu, lai aizsargātu **un iespēcinātu mazaizsargātos lietotājus** un **galaizmantotājus** un lai mazinātu enerģētisko nabadzību, vienlaikus ļaujot dalībvalstīm saglabāt pilnīgu rīcības brīvību tādos aspektos kā **rīcībpolitikas** pasākuma veids, **to** apjoms, **tvērums** un saturs. Ja energoefektivitātes pienākuma shēma **neatļauj** pasākumus attiecībā uz atsevišķiem enerģijas patērētājiem, dalībvalsts enerģētiskās nabadzības mazināšanai var pieņemt pasākumus vienīgi alternatīvu **rīcībpolitikas** pasākumu veidā. **Attiecībā uz rīcībpolitikām** dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka **mazaizsargātos lietotājus, galaizmantotājus**, enerģētiskās nabadzības **skartos cilvēkus** un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos **dzīvojošos cilvēkus negatīvi neietekmē citi rīcībpolitikas pasākumi**. Dalībvalstīm būtu pēc iespējas labāk jāizmanto publiskā finansējuma

jānodrošina, ka visiem enerģētiskās nabadzības skartiem patērētājiem ir vienlīdzīga piekļuve energoefektivitātes pasākumiem. Energoefektivitātes uzlabojumi prioritāri būtu **īstenojami attiecībā uz mazturīgiem un neaizsargātiem lietotājiem un galapatērētājiem**, enerģētiskās nabadzības **skartiem cilvēkiem** un — attiecīgā gadījumā — **mājsaimniecībām ar vidējiem ienākumiem** un sociālajos mājokļos **dzīvojošiem cilvēkiem**, vecāka gadagājuma **cilvēkiem, kā arī** lauku un attālās teritorijās **dzīvojošiem cilvēkiem**. Šajā kontekstā īpaša uzmanība būtu jāpievērš konkrētām grupām, kuras pakļautas lielākam enerģētiskās nabadzības riskam vai kuras biežāk **jūt** enerģētiskās nabadzības negatīvo ietekmi, piemēram, **visdažādākās** sievietes, cilvēki ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēki, **LGBTIQ+ kopiena**, bērni, **migranti** un cilvēki ar **dažādu** rasu vai etnisko **izcelsmi**. Dalībvalstis var prasīt, lai atbildīgās puses savos enerģijas taupības pasākumos **iestrādātu** arī sociālus mērķus saistībā ar enerģētisko nabadzību, un šī iespēja jau bija attiecināta arī uz alternatīviem **politikas** pasākumiem un valstu energoefektivitātes fondiem. Tas būtu **jānosaka** par pienākumu, lai aizsargātu **neaizsargātos lietotājus un galapatērētājus** un **veicinātu viņu spēju pilnvērtīgi īstenot savas tiesības** un lai mazinātu enerģētisko nabadzību, vienlaikus ļaujot dalībvalstīm saglabāt pilnīgu rīcības brīvību tādos aspektos kā **politikas** pasākuma veids, apjoms, **darbības joma** un saturs. Ja energoefektivitātes pienākuma shēma **neļauj īstenot** pasākumus attiecībā uz atsevišķiem enerģijas patērētājiem, dalībvalsts enerģētiskās nabadzības mazināšanai var pieņemt pasākumus vienīgi alternatīvu **politikas** pasākumu veidā. **Politikas pasākumu kopumā** dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka **citiem politikas pasākumiem nav nelabvēlīgas ietekmes uz neaizsargātiem lietotājiem, galapatērētājiem**, enerģētiskās nabadzības

investīcijas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos, arī Savienības līmenī pieejamais finansējums un finanšu mehānismi.

skartiem cilvēkiem un — attiecīgā gadījumā — sociālajos mājokļos *dzīvojošiem cilvēkiem*. Dalībvalstīm būtu pēc iespējas labāk jāizmanto publiskā finansējuma investīcijas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos, arī Savienības līmenī pieejamais finansējums un finanšu mehānismi.

Grozījums Nr. 11

Direktīvas priekšlikums 61. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(61) Šajā direktīvā ir minēts jēdziens “*mazaizsargātie lietotāji*”, kas dalībvalstīm ir *jāizstrādā* saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/944. Turklāt saskaņā ar Direktīvu 2012/27/ES jēdziens “*galaižmantotāji*” kopā ar jēdzienu “*galalietotājs*” norāda, ka tiesības uz rēķinu un patēriņa informāciju ir arī patērētājiem, kam nav noslēgts atsevišķs vai tiešs līgums ar enerģijas piegādātāju, kura piegādāto enerģiju izmanto *vairākiemīnieku* ēku kolektīvās siltumapgādes, aukstumapgādes vai mājsaimniecības karstā ūdens sagatavošanas sistēmās. Jēdziens “*mazaizsargātie lietotāji*” ne vienmēr nozīmē, ka *ir aptverti galaižmantotāji*. Tāpēc, lai nodrošinātu, ka šajā direktīvā izklāstītie pasākumi sasniedz *visus mazaizsargātos individuus* un mājsaimniecības, dalībvalstīm *savā jēdziena “mazaizsargātais lietotājs” definīcijā* būtu jāietver ne tikai lietotāji šaurā nozīmē, bet arī *galaižmantotāji*.

Grozījums

(61) Šajā direktīvā ir minēts jēdziens “*neaižsargāti lietotāji*”, kas dalībvalstīm ir *jānosaka* saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/944. Turklāt saskaņā ar Direktīvu 2012/27/ES jēdziens “*galapatērētāji*” kopā ar jēdzienu “*galalietotājs*” norāda, ka tiesības uz rēķinu un patēriņa informāciju ir arī patērētājiem, kam nav noslēgts atsevišķs vai tiešs līgums ar enerģijas piegādātāju, kura piegādāto enerģiju izmanto *vairāku iemīnieku* ēku kolektīvās siltumapgādes, aukstumapgādes vai mājsaimniecības karstā ūdens sagatavošanas sistēmās. Jēdziens “*neaižsargāti lietotāji*” ne vienmēr nozīmē, ka *tas attiecas arī uz galapatērētājiem*. Tāpēc, lai nodrošinātu, ka šajā direktīvā izklāstītie pasākumi sasniedz *visas neaižsargātās personas* un mājsaimniecības, dalībvalstīm *jēdziens “neaižsargāts lietotājs” būtu jādefinē* ne vien šaurā nozīmē, *ar to apzīmējot tikai lietotājus*, bet arī *jāattiecina uz galapatērētājiem*. *Definīcija dalībvalstīm būtu jāveido, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm, vientuļo vecāku mājsaimniecībām, cilvēkiem ar invaliditāti un vecāka gadagājuma patērētājiem, jo interseksionāli riska faktori uz šīm mērķgrupām var*

Grozījums Nr. 12

Direktīvas priekšlikums 62. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(62) Aptuveni 34 miljonu mājsaimniecību Savienībā 2019. gadā nespēja uzturēt savu mājokli pienācīgi siltu⁷⁴. Eiropas zaļajā kursā pārkārtošanās sociālajai dimensijai ir piešķirta prioritāte, apņemoties ievērot principu “nevienu neatstāt novārtā”. Zaļā pārkārtošanās, arī **tīrā** pārkārtošanās, sievietes un vīriešus ietekmē atšķirīgi, un dažas nelabvēlīgākā situācijā esošas grupas, arī cilvēkus ar invaliditāti, tā var ietekmēt īpaši jūtami. Tādēļ energoefektivitātes pasākumiem ir jābūt svarīgākajam elementam ikvienā **izmakslietderīgā** stratēģijā, kas izstrādāta, lai novērstu enerģētisko nabadzību un patērētāju neaizsargātību, un tie papildina sociālā nodrošinājuma **ritībpolitiku** dalībvalstu līmenī. Lai nodrošinātu, ka energoefektivitātes pasākumi **samazina** ģimeņu enerģētisko nabadzību **ilgtspējīgā veidā**, būtu jāņem vērā šādu pasākumu **izmakslietderība**, kā arī **īpašuma īpašnieku un ģimeņu iespējas to atļauties**, un **atbilstīgs** finansiālais un tehniskais atbalsts šādiem pasākumiem būtu jānodrošina dalībvalstu līmenī. Dalībvalstīm būtu jāpalīdz **apzināt** un mazināt enerģētisko nabadzību vietējā un reģionālā līmenī. Saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem viss Savienības ēku fonds ilgtermiņā ir jāpārveido par “gandrīz nulles enerģijas ēkām”. Pašreizējie ēku renovācijas rādītāji ir nepietiekami, un visgrūtāk ir sasniegt ēkas, **kurās dzīvo iedzīvotāji ar zemiem ienākumiem, kurus skar** enerģētiskā nabadzība. Tāpēc īpaši svarīgi ir šajā direktīvā noteiktie pasākumi attiecībā uz enerģijas **ietaupījumu pienākumu**, energoefektivitātes pienākuma shēmām un

Grozījums

(62) Aptuveni 34 miljonu mājsaimniecību Savienībā 2019. gadā nespēja uzturēt savu mājokli pienācīgi siltu⁷⁴. Eiropas zaļajā kursā pārkārtošanās sociālajai dimensijai ir piešķirta prioritāte, apņemoties ievērot principu “nevienu neatstāt novārtā”. Zaļā pārkārtošanās, arī pārkārtošanās **uz tīru enerģiju**, sievietes un vīriešus ietekmē atšķirīgi, **jo īpaši tādēļ, ka ir no dzimuma atkarīga darba samaksas un pensiju atšķirība**, un dažas nelabvēlīgākā situācijā esošas grupas, arī cilvēkus ar invaliditāti, tā var ietekmēt īpaši jūtami. **Visdažādākajām sievietēm un jo īpaši tām, kuras vienas audzina bērnus, pret kurām vērsta interseksionāla diskriminācija un kuras pārsniegušas pensionēšanās vecumu, iespēja kādā savas dzīves posmā piedzīvot enerģētisko nabadzību ir lielāka nekā vīriešiem, un tas ierobežo viņām pieejamo energoresursu enerģijas pakalpojumiem un traucē piedalīties enerģētikas pārkārtošanas procesā. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ir izstrādāti īpaši pasākumi un ir pieejams mērķtiecīgs finansējums visdažādāko sieviešu atbalstam, cīņai pret enerģētiskās nabadzības feminizāciju un visu sieviešu iekļaušanai zaļās pārkārtošanās procesā.** Tādēļ energoefektivitātes pasākumiem ir jābūt svarīgākajam elementam ikvienā **izmaksu lietderības** stratēģijā, kas izstrādāta, lai novērstu enerģētisko nabadzību un patērētāju neaizsargātību, un tie papildina sociālā nodrošinājuma **politiku** dalībvalstu līmenī. Lai nodrošinātu, ka energoefektivitātes pasākumi **ilgtspējīgi mazina** ģimeņu

alternatīviem *rīcībpolitikas* pasākumiem.

enerģētisko nabadzību, būtu jāņem vērā šādu pasākumu *izmaksu lietderība*, kā arī *tas, vai attiecīgās izmaksas ir pieņemamas īpašuma īpašniekiem un īrniekiem*, un *atbilstošs* finansiālais un tehniskais atbalsts šādiem pasākumiem būtu jānodrošina dalībvalstu līmenī. Dalībvalstīm būtu jāpalīdz *konstatēt* un mazināt enerģētisko nabadzību vietējā un reģionālā līmenī. Saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem viss Savienības ēku fonds ilgtermiņā ir jāpārveido par “gandrīz nulles enerģijas ēkām”. Pašreizējie ēku renovācijas rādītāji ir nepietiekami, un visgrūtāk ir sasniegt ēkas, *kuru īemītņieki ir mazturīgi iedzīvotāji, ko skārusi* enerģētiskā nabadzība. Tāpēc īpaši svarīgi ir šajā direktīvā noteiktie pasākumi attiecībā uz enerģijas *taupīšanaspienākumu*, energoefektivitātes pienākuma shēmām un alternatīviem *politikas* pasākumiem.

---

⁷⁴ Komisijas Ieteikums (2020. gada 14. oktobris) par enerģētisko nabadzību, C(2020) 9600 final.

---

⁷⁴ Komisijas Ieteikums (2020. gada 14. oktobris) par enerģētisko nabadzību, C(2020) 9600 final.

Grozījums Nr. 13

Direktīvas priekšlikums 78.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(78a) Vispārējs un izplatīts faktors, kas ierobežo enerģētikas datu vākšanu, ir pēc dzimuma sadalītu datu un dzimumu statistikas trūkums saistībā ar enerģijas patēriņu un ar nodarbinātību atjaunojamo energoresursu enerģijas sektorā. Tas ir nopietns šķērslis, kas kavē centienus vairojot izpratni par problemātiskiem jautājumiem un panākt dzimumu līdzsvarotāku pārstāvību, jo bez datiem situācija nav pārskatāma, tāpēc ir grūti sekot līdzi tam, cik veiksmīgi tiek strādāts pie dzimumu līdztiesības, un noteikt politikas prioritātes. Komisijai būtu jāsadarbojas ar dalībvalstīm un ar

plašu dalībnieku loku, ieskaitot akadēmiskas un citas vienības, aizstāvības grupas, arodapvienības, starptautiskas organizācijas, nevalstiskas organizācijas, politikas institūtus un domnīcas, lai veidotu pēc dzimuma sadalītu pierādījumu bāzi, kas ļautu sagatavot dzimumu statistiku atbalsta vajadzībām intersekcionālās situācijās.

Grozījums Nr. 14

Direktīvas priekšlikums 92. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(92) Būtu jāatzīst ieguldījums, ko Eiropas zaļā kursa un 2030. gada klimata mērķrādītāja plāna mērķu sasniegšanā dod **atjaunīgās** enerģijas kopienas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001⁸⁰ un iedzīvotāju energokopienas saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/944. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāapsver un jāpopularizē **atjaunīgās** enerģijas kopienu un iedzīvotāju energokopieņu loma. Minētās kopienas ar energoefektivitātes uzlabojumiem vietējā vai mājsaimniecību līmenī var dalībvalstīm palīdzēt sasniegt šīs direktīvas mērķus. Tās var **iespēcināt** un **iesaistīt patērētājus un** atsevišķām mājsaimniecības lietotāju grupām, arī lauku un attālās teritorijās, **dot** iespēju piedalīties energoefektivitātes projektos un pasākumos. Energokopienas var palīdzēt **apkarot** enerģētisko nabadzību, jo tās var sekmēt energoefektivitātes projektus, samazināt **energopatēriņu** un panākt zemākus piegādes tarifus.

Grozījums

(92) Būtu jāatzīst ieguldījums, ko Eiropas zaļā kursa un 2030. gada klimata mērķrādītāja plāna mērķu sasniegšanā dod **atjaunojamās** enerģijas kopienas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001⁸⁰ un iedzīvotāju energokopienas saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/944. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāapsver un jāpopularizē **atjaunojamās** enerģijas kopienu un iedzīvotāju energokopieņu loma. Minētās kopienas ar energoefektivitātes uzlabojumiem vietējā vai mājsaimniecību līmenī var dalībvalstīm palīdzēt sasniegt šīs direktīvas mērķus. Tās var **veicināt patērētāju spēju pilnvērtīgi īstenot savas tiesības un veicināt viņu iesaisti, kā arī dot** atsevišķām mājsaimniecības lietotāju grupām, arī lauku un attālās teritorijās, iespēju piedalīties energoefektivitātes projektos un pasākumos. **Tādēļ ir īpaši svarīgi un lietderīgi iesaistīt visdažādākās sievietes visā sieviešu patērētāju, ražotāju, lēmumu pieņēmēju un uzņēmēju darbības daudzveidībā, zinot, cik spēcīgas ir viņu iespējas rosināt pārmaiņas sabiedrībā.** Energokopienas var palīdzēt **cīnīties pret** enerģētisko nabadzību, jo tās var sekmēt energoefektivitātes projektus, samazināt **enerģijas patēriņu** un panākt zemākus

piegādes tarifu.

---

⁸⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

---

⁸⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

Grozījums Nr. 15

Direktīvas priekšlikums

93. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(93) Būtu jāatzīst ieguldījums, ko **dod** vienas pieturas aģentūras vai līdzīgas struktūras, kuras darbojas kā mehānismi, kas vairākām mērķgrupām, tai skaitā iedzīvotājiem, MVU un publiskajām iestādēm, var dot iespējas izstrādāt un īstenot projektus un pasākumus, kas saistīti ar **pāreju** uz tīru enerģiju. Minētais ieguldījums var **ietvert** tehnisku, administratīvu un finansiālu konsultāciju un palīdzības **sniegšanu**, nepieciešamo administratīvo procedūru vai **piekļuves finanšu tirgiem atvieglošanu** vai **norādījumu sniegšanu** par **nacionālo** un Eiropas tiesisko regulējumu, arī publiskā iepirkuma noteikumiem un kritērijiem, un ES taksonomiju.

Grozījums Nr. 16

Direktīvas priekšlikums

94. apsvēruma

Grozījums

(93) Būtu jāatzīst ieguldījums, ko **nodrošina** vienas pieturas aģentūras vai līdzīgas struktūras, kuras darbojas kā mehānismi, kas vairākām mērķgrupām, tai skaitā iedzīvotājiem, MVU un publiskajām iestādēm, var dot iespējas izstrādāt un īstenot projektus un pasākumus, kas saistīti ar **pārkārtošanos** uz tīru enerģiju. **Vienas pieturas aģentūru ieguldījums var būt īpaši nozīmīgs visneaizsargātākajiem lietotājiem, tostarp visdažādākajām sievietēm un vientuļajiem vecākiem, jo šīs aģentūras varētu būt vienkāršāks, uzticamāks un pieejamāks avots informācijai par energoefektivitātes uzlabošanu.** Minētais ieguldījums **cita starpā** var **būt** tehnisku, administratīvu un finansiālu konsultāciju un palīdzības **sniegšana, raitāka** nepieciešamo administratīvo procedūru **kārtošana** vai **finanšu tirgu vieglāka pieejamība**, vai **norādījumi** par **valsts** un Eiropas tiesisko regulējumu, arī publiskā iepirkuma noteikumiem un kritērijiem, un ES taksonomiju.

(94) Komisijai būtu jāizskata, kāda *ir* ietekme *tās* pasākumiem, ar kuriem atbalsta platformu un forumu izveidi, *iesaistot inter alia* Eiropas sociālā dialoga struktūras energoefektivitātes apmācību *programmu veicināšanā*, un *vajadzības* gadījumā *tai* būtu jāierosina turpmāki pasākumi. Komisijai būtu arī jānudina Eiropas sociālie partneri diskutēt par energoefektivitāti, jo īpaši attiecībā uz *mazaizsargātiem* lietotājiem un *galalaimantotājiem*, arī *enerģētiskās nabadzības skartajiem*.

(94) Komisijai būtu jāizskata, kāda ietekme *ir* pasākumiem, ar kuriem *tā* atbalsta platformu un forumu izveidi, *tādēļ cita starpā iesaistot arī* Eiropas sociālā dialoga struktūras, *lai veicinātu* energoefektivitātes apmācību *programmas*, un *attiecīgā* gadījumā *Komisijai* būtu jāierosina turpmāki pasākumi, *piemēram, pasākumi, kas dod vairāk iespēju piedalīties un kopīgi darboties visdažādākajām sievietēm*. Komisijai būtu arī jānudina Eiropas sociālie partneri diskutēt par energoefektivitāti, jo īpaši attiecībā uz *neizsargātiem* lietotājiem un *galapatērētājiem*, arī *tiem, kurus skārusi enerģētiskā nabadzība*.

Pamatojums

Sievietes šajā jomā nav pietiekami pārstāvētas, tāpēc būtu jāpievēršas tieši sievietēm, lai vairotu viņu līdzdalību.

Grozījums Nr. 17

Direktīvas priekšlikums 96. apsvērums

(96) Ir jānodrošina, ka enerģētiskās nabadzības skartie cilvēki, *mazaizsargātie* lietotāji un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošie cilvēki, *tie*k aizsargāti, un *šajā nolūkā tie ir jāiespēcina* aktīvi *piedalīties* dalībvalstu īstenotajās energoefektivitātes uzlabošanas intervences darbībās, pasākumos un saistītajos patērētāju aizsardzības vai informēšanas pasākumos.

(96) Ir jānodrošina, ka enerģētiskās nabadzības skartie cilvēki, *neizsargāti* lietotāji, *sevišķi mazturīgas mājsaimniecības, visdažādākās sievietes, cilvēki ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēki, bērni, migranti un cilvēki ar dažādu sociālo, rasu vai etnisko izcelsmi, un LGBTIQ+ kopiena, kas arī iekļaujas jebkurā no minētajām grupām*, un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošie cilvēki *ir* aizsargāti un *tādēļ tiek veicināta viņu spēja pilnvērtīgi īstenot savas tiesības, lai* aktīvi *piedalītos* dalībvalstu īstenotajās energoefektivitātes uzlabošanas intervences darbībās, pasākumos un saistītajos patērētāju

aizsardzības vai informēšanas pasākumos.
Šādi pasākumi būtu jāveido, tajos iestrādājot tādus principus kā iekļaušana un pieejamība.

Grozījums Nr. 18

Direktīvas priekšlikums 97. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(97) Publiskais finansējums, kas pieejams **nacionālā** un Savienības līmenī, būtu stratēģiski jāinvestē energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos, no kuriem labumu it sevišķi gūst **mazaizsargātie** lietotāji, enerģētiskās nabadzības **skartie** cilvēki un sociālajos mājokļos **dzīvojošie** cilvēki. Dalībvalstīm būtu jāizmanto jebkurš finansiālais ieguldījums, ko tās varētu saņemt no Sociālā klimata fonda⁸², un ieņēmumi no ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā pārdotajām kvotām. Šie ieņēmumi palīdzēs dalībvalstīm izpildīt pienākumu energoefektivitātes pasākumus un **rīcībpolitikas** pasākumus, **ko** paredz **energoekonomijas** pienākums, prioritāri īstenot **mazaizsargāto lietotāju** un enerģētiskās nabadzības **skarto cilvēku vidū**, kur var **ietilpt** arī lauku un attālos reģionos **dzīvojošie**.

---

⁸² Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido Sociālo klimata fondu, COM(2021)568 final.

Grozījums

(97) Publiskais finansējums, kas pieejams **valsts** un Savienības līmenī, būtu stratēģiski jāinvestē energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos, no kuriem labumu it sevišķi gūst **neaizsargāti** lietotāji, enerģētiskās nabadzības **skarti** cilvēki un sociālajos mājokļos **dzīvojoši** cilvēki. Dalībvalstīm būtu jāizmanto jebkurš finansiālais ieguldījums, ko tās varētu saņemt no Sociālā klimata fonda⁸², un ieņēmumi no ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā pārdotajām kvotām. Šie ieņēmumi palīdzēs dalībvalstīm izpildīt pienākumu energoefektivitātes pasākumus un **politikas** pasākumus, **kurus** paredz **enerģijas taupīšanas** pienākums, prioritāri īstenot **attiecībā uz neaizsargātiem lietotājiem** un enerģētiskās nabadzības **skartiem cilvēkiem, kas cita starpā var būt sievietes, cilvēki ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēki, LGBTIQ+ kopiena, migrantī, cilvēki ar dažādu sociālo, rasu vai etnisko izcelsmi, kā** arī lauku un attālos reģionos **dzīvojoši cilvēki**.

---

⁸² Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido Sociālo klimata fondu, COM(2021) 568 final.

Grozījums Nr. 19

Direktīvas priekšlikums 98. apsvērums

(98) *Nacionālās finansējuma* shēmas būtu jāpapildina ar piemērotām shēmām, ar kurām nodrošina labāku informāciju, tehnisko un administratīvo palīdzību un **vieglāku piekļuvi finansējumam**, kas ļaus pēc iespējas labāk izmantot pieejamos līdzekļus, jo īpaši enerģētiskās nabadzības **skarto cilvēku, mazaizsargāto lietotāju** un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos **dzīvojošo cilvēku vidū**.

(98) *Valstu finansēšanas* shēmas būtu jāpapildina ar piemērotām shēmām, ar kurām nodrošina labāku informāciju, tehnisko un administratīvo palīdzību un **vieglāk pieejamu finansējumu un kuras veidotas, iestrādājot tādus principus kā iekļaušana un pieejamība**, kas ļaus pēc iespējas labāk izmantot pieejamos līdzekļus, jo īpaši enerģētiskās nabadzības **skartiem cilvēkiem — sevišķi sievietēm, cilvēkiem ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēkiem, LGBTIQ+ kopienai, migrantiem un cilvēkiem ar dažādu sociālo, rasu vai etnisko izcelsmi —, neaizsargātiem lietotājiem** un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos **dzīvojošiem cilvēkiem**.

Grozījums Nr. 20

Direktīvas priekšlikums 99. apsvērums

(99) Dalībvalstīm **visi cilvēki būtu jāiespēcina un jāaizsargā vienlīdzīgi** neatkarīgi no **viņu** dzimuma, **dzimtes**, vecuma, invaliditātes, rases vai etniskās izcelsmes, seksuālās orientācijas, reliģijas vai ticības, un **ir** jānodrošina, ka tiek pienācīgi aizsargāti tie cilvēki, kurus enerģētiskā nabadzība skar visvairāk vai kuri ir pakļauti lielākam enerģētiskās nabadzības riskam, vai kuri ir visvairāk pakļauti enerģētiskās nabadzības nelabvēlīgajai ietekmei. Turklāt dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka energoefektivitātes pasākumi **nepalielina jebkādu** pastāvošo nevienlīdzību, jo īpaši **attiecībā uz enerģētisko nabadzību**.

(99) Dalībvalstīm **būtu jānodrošina vienlīdzība, veicinot visu cilvēku spēju pilnvērtīgi īstenot savas tiesības** un **viņus aizsargājot** neatkarīgi no dzimuma, vecuma, invaliditātes, rases vai etniskās izcelsmes, seksuālās orientācijas, reliģijas vai ticības, un **arī** jānodrošina, ka tiek pienācīgi aizsargāti tie cilvēki, kurus enerģētiskā nabadzība skar visvairāk vai kuri ir pakļauti lielākam enerģētiskās nabadzības riskam, vai kuri ir visvairāk pakļauti enerģētiskās nabadzības nelabvēlīgajai ietekmei. Turklāt dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka energoefektivitātes pasākumi **nekādi nevaio jau** pastāvošo nevienlīdzību, jo īpaši **enerģētiskās nabadzības ziņā**.

Grozījums Nr. 21

Direktīvas priekšlikums 100. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(100) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai valstu energoregulatoru pieeja būtu integrēta un ietvertu **enerģijas ietaupījuma potenciālu enerģijas piegādes un tiešā patēriņa nozarēs**. Neskarot **piegādes** drošību, **tirgu** integrāciju un apsteidzošas investīcijas atkrastes **elektroīklos**, kas **vajadzīgas** plašākai atkrastes **atjaunīgās** enerģijas **apguvei**, valstu energoregulatoriem būtu jānodrošina, ka plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesos **tiem** piemērots princips “energoefektivitāte pirmajā vietā” un ka tīkla tarifi un noteikumi stimulē energoefektivitātes uzlabojumus. **Dalībvalstīm arī būtu jānodrošina**, ka principu “energoefektivitāte pirmajā vietā” ņem vērā pārvades un sadales sistēmu operatori. Tas sadales un pārvades sistēmu operatoriem palīdzētu labāk apsvērt energoefektivitātes risinājumus un papildizmaksas, **ko rada** pieprasījuma puses resursu **iepirkums**, kā arī **vidisko** un sociālekonomisko ietekmi, ko rada dažādas investīcijas tīklos un darbības plāni. **Šāda pieeja nozīmē, ka** šaura ekonomiskās **efektivitātes skatījuma vietā ir jātiecas pēc** maksimālas sociālās labklājības. Principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” piemērošana ir sevišķi svarīga, veidojot **energoinfrastruktūras** paplašināšanas scenārijus, kuros kā dzīvotspējīgas alternatīvas varētu apsvērt pieprasījumā balstītus risinājumus, kas ir pienācīgi jānovērtē, un šim principam jāklūst par neatņemamu tīkla plānošanas projektu novērtējuma **daļu**. Principa piemērošana valstu regulatīvajām iestādēm būtu rūpīgi jāuzrauga.

Grozījums

(100) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai valstu energoregulatoru pieeja būtu integrēta un ietvertu **iespējas ietaupīt enerģiju energoapgādes un galapatēriņa sektoros**. Neskarot **energoapgādes** drošību, **tirgus** integrāciju un apsteidzošas investīcijas atkrastes **energoīklos**, kas **vajadzīgi** plašākai atkrastes **atjaunojamo energoresursu** enerģijas **izmantošanai**, valstu energoregulatoriem būtu jānodrošina, ka plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesos **ir** piemērots princips “energoefektivitāte pirmajā vietā” un ka **minētajos procesos ir apsvērtas iespējas ar integrētu pieeju nodrošināt dzimumu līdztiesību un īstenot iekļaušanas principu**. **Turklāt dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka** tīkla tarifi un noteikumi stimulē energoefektivitātes uzlabojumus **un** ka principu “energoefektivitāte pirmajā vietā” ņem vērā pārvades un sadales sistēmu operatori. Tas sadales un pārvades sistēmu operatoriem palīdzētu labāk apsvērt energoefektivitātes risinājumus un papildizmaksas, **kuras rodas saistībā ar** pieprasījuma puses resursu **iepirkumu**, kā arī **ietekmi uz vidi** un sociālekonomisko ietekmi, ko rada dažādas investīcijas tīklos un darbības plāni. **Šādai pieejai ir vajadzīga pāreja no** šaura ekonomiskās **rentabilitātes skatpunkta uz** maksimālas sociālās labklājības **perspektīvu**. Principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” piemērošana ir sevišķi svarīga, veidojot **enerģētikas infrastruktūras** paplašināšanas scenārijus, kuros kā dzīvotspējīgas alternatīvas varētu apsvērt pieprasījumā balstītus risinājumus, kas ir pienācīgi jānovērtē, un šim principam jāklūst par neatņemamu tīkla plānošanas projektu novērtējuma **elementu**. Principa piemērošana valstu regulatīvajām iestādēm būtu rūpīgi jāuzrauga.

Grozījums Nr. 22

Direktīvas priekšlikums 101. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(101) *Vajadzētu būt pieejamam pietiekamam skaitam uzticamu profesionāļu, kuri ir lietpratīgi energoefektivitātes jomā, lai nodrošinātu šīs direktīvas efektīvu un savlaicīgu īstenošanu, piemēram, attiecībā uz atbilstību prasībām par energoauditiem un energoefektivitātes pienākuma shēmu īstenošanu. Tādēļ dalībvalstīm ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem, apmācību nodrošinātājiem un citām relevantām ieinteresētajām personām būtu jāievieš sertifikācijas un/vai ekvivalentas kvalifikācijas un piemērotas apmācības shēmas energopakalpojumu sniedzējiem, energoauditu veicējiem un citu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanai. Shēmas no 2024. gada decembra reizi četros gados būtu jānovērtē un vajadzības gadījumā jāatjaunina, lai nodrošinātu, ka energopakalpojumu sniedzējiem, energoauditoriem, energopārvaldniekiem un būvelementu uzstādītājiem ir vajadzīgā kompetence.*

Grozījums

(101) *Būtu jāpanāk, ka pietiekamā skaitā ir pieejami uzticami speciālisti, kas profesionāli pārzina energoefektivitātes jomu, lai šo direktīvu varētu efektīvi un savlaicīgi īstenot, piemēram, lai izpildītu prasības par energoauditu un energoefektivitātes pienākuma shēmu īstenošanu. Tāpēc dalībvalstīm ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem, apmācības pakalpojumu sniedzējiem un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām būtu jāievieš sertifikācijas un/vai ekvivalentas kvalifikācijas un piemērotas apmācības shēmas tiem, kuri piedāvā energopakalpojumus, veic energoauditu un citus energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, un turklāt jānodrošina, ka attiecīgo shēmu mērķauditorija ir visdažādākās sievietes. Shēmas no 2024. gada decembra reizi četros gados būtu jānovērtē un vajadzības gadījumā jāatjaunina, lai nodrošinātu, ka vajadzīgajā līmenī ir profesionālā kompetence tiem, kuri piedāvā energopakalpojumus, veic energoauditu, īsteno energopārvaldību un nodarbojas ar būvelementu uzstādīšanu.*

Pamatojums

Ierosināts, lai panāktu dzimumu līdzsvarotu pārstāvību šīs jomas speciālistu grupā.

Grozījums Nr. 23

Direktīvas priekšlikums 103. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(103) Ņemot vērā vērienīgos renovācijas mērķus, kas Komisijas paziņojuma “Renovācijas vilnis” ietvaros izvirzīti

Grozījums

(103) Ņemot vērā vērienīgos renovācijas mērķus, kas *saistībā ar* Komisijas paziņojumu “Renovācijas vilnis” izvirzīti

nākamajai desmitgadei, lai stimulētu tirgus attīstību pieprasījuma un piedāvājuma pusē un lai veicinātu energoefektivitātes līgumu slēgšanu privāto un publisko ēku renovācijai, ir **jāpalielina loma, ko ieņem** neatkarīgi tirgus starpnieki, arī vienas pieturas aģentūras vai līdzīgi atbalsta mehānismi. Šajā ziņā **svaŗīgu lomu** varētu **spēlēt vietējās** enerģētikas **aģentūras**, kuras varētu **apzināt** un atbalstīt potenciālo veicinātāju jeb vienas pieturas aģentūru **izveidi**.

nākamajai desmitgadei, lai stimulētu tirgus attīstību pieprasījuma un piedāvājuma pusē un lai veicinātu energoefektivitātes līgumu slēgšanu privāto un publisko ēku renovācijai, ir **jāpanāk, ka ietekmīgāk darbojas** neatkarīgi tirgus starpnieki, arī vienas pieturas aģentūras vai līdzīgi atbalsta mehānismi. **Tāpēc ir svarīgi atzīt, ka iedzīvotājiem bez atbalsta joprojām ir grūti noteikt, kurš no iespējamiem risinājumiem viņu gadījumā ir vislabākais. Ar šo direktīvu būtu jāpalīdz panākt, ka ražojumi, pakalpojumi un konsultācijas Eiropas un vietējos tirgos kļūst pieejamāki, un tādēļ arī jāveicina sieviešu uzņēmēju iespējas novērst attiecīgo deficītu tirgū un piedāvāt novatoriskus risinājumus, kā vairot energoefektivitāti.** Šajā ziņā **svaŗīga** varētu **būt vietējo** enerģētikas **aģentūru darbība**, kuras varētu **noskaidrot** un atbalstīt potenciālo veicinātāju jeb vienas pieturas aģentūru **veidošanos**.

Grozījums Nr. 24

Direktīvas priekšlikums 106. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(106) Dalībvalstis ir veikušas pasākumus, lai **apzinātu** un novērstu regulatīvos un neregulatīvos šķēršļus. Tomēr ir aktīvāk jānovērš regulatīvie un neregulatīvie šķēršļi energoefektivitātes **līgumu** un **tādu** trešo personu finansēšanas **pasākumu izmantošanai, kuri** palīdz panākt enerģijas ietaupījumus. Šie šķēršļi **ietver** grāmatvedības **noteikumus** un **prakses**, kas neļauj **rēķinos** visa investīciju cikla garumā **atbilstīgi** atspoguļot kapitālieguldījumus un ikgadējus finanšu ietaupījumus, kuri **rodas** energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu rezultātā.

Grozījums

(106) Dalībvalstis ir veikušas pasākumus, lai **noskaidrotu** un novērstu regulatīvos un neregulatīvos šķēršļus. Tomēr ir aktīvāk jānovērš regulatīvie un neregulatīvie šķēršļi, **kuri liedz izmantot** energoefektivitātes **līgumus** un **tādus** trešo personu finansēšanas **pasākumus, kas** palīdz panākt enerģijas ietaupījumus. Šie šķēršļi **ir arī** grāmatvedības **noteikumi** un **prakse**, kas neļauj visa investīciju cikla garumā **grāmatvedības kontos atbilstoši** atspoguļot kapitālieguldījumus un ikgadējus finanšu ietaupījumus, kuri **gūti** energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu rezultātā. **Vēl viens šķērslis, ko ar šo direktīvu būtu jāpalīdz pārvarēt, ir cilvēkiem nepieciešamo prasmju un**

profesionālās kompetences trūkums, sākot no viselementārākajām līdz pat krietni profesionālākām zināšanām, sevišķi tādās jomās kā inženierija, energoefektivitāte, sistēmas integritāte, elastība un digitalizācija. Dalībvalstīm būtu jāpieņem pasākumi, kas vairo iespējas paaugstināt izglītības, apmācības un ekspluatācijas prasmju un profesionālās kompetences līmeni, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm un meitenēm.

Grozījums Nr. 25

Direktīvas priekšlikums

3. pants – 3. punkts – a apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

a) veicina un, ja tiek prasīta izmaksu un ieguvumu analīze, nodrošina, ka tiek izmantotas izmaksu un ieguvumu metodikas, kas ļauj pienācīgi novērtēt energoefektivitātes risinājumu sniegtos plašākos ieguvumus no *sabiedrības perspektīvas*;

Grozījums

a) veicina un, ja tiek prasīta izmaksu un ieguvumu analīze, nodrošina, ka tiek izmantotas izmaksu un ieguvumu metodikas, kas ļauj pienācīgi novērtēt energoefektivitātes risinājumu sniegtos plašākos ieguvumus, *raugoties no sociālā, tiesību un dzimumu līdztiesības viedokļa*;

Grozījums Nr. 26

Direktīvas priekšlikums

3. pants – 3. punkts – b apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

b) nosaka *subjektu, kura atbildībā* ir uzraudzīt principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” piemērošanu *un* plānošanas, *rīcībpolitikas* un investīciju lēmumu ietekmi uz *energopatēriņu un* energoefektivitāti;

Grozījums

b) nosaka *vienību, kuras pienākums* ir uzraudzīt principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” piemērošanu, *kā arī* plānošanas, *politikas* un investīciju lēmumu ietekmi uz *enerģijas patēriņu, energoefektivitāti, enerģētisko nabadzību un energoefektivitātes pasākumu vienlīdzīgu pieejamību*;

Grozījums Nr. 27

Direktīvas priekšlikums
3.a pants (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

3.a pants

Dzimumu līdztiesības aspekta integrācijas princips

- 1. Komisija, apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, sniedz dalībvalstīm norādījumus par to, kā īstenot energoefektivitātes politiku, kurā ir apsvērta dzimumu līdztiesības perspektīva.***
- 2. Dalībvalstis pēc labākās sirdsapziņas dara visu, lai dzimumu līdztiesība ar integrētu pieeju būtu nodrošināta ar energoefektivitāti saistītas politikas, regulatīvo pasākumu un izdevumu programmu sagatavošanas, izstrādes, īstenošanas, uzraudzības un novērtēšanas procesos, tā tiecoties veicināt sieviešu un vīriešu līdztiesību un apkarot diskrimināciju.***
- 3. Dalībvalstīm ir aktīva politika, kas vērsta uz sieviešu integrāciju visos enerģētikas vērtības ķēdes līmeņos, lai panāktu iedarbīgāku un rentablāku enerģētisko iniciatīvu veidošanos un aktivizētu lielāku ienākumu no investīcijām. Tāpēc dalībvalstis dzimumu līdztiesības aspektu iestrādā finansēšanas mehānismos, lai līdztiesīgi būtu garantēta resursu un stimulu pieejamība.***
- 4. Dalībvalstis nodrošina, lai attiecīgās vienības pārlicinātos, ka ir piemērots dzimumu līdztiesības aspekta integrācijas princips, ja uz politikas, plānošanas un investīciju lēmumiem attiecas apstiprināšanas un uzraudzības prasības.***
- 5. Attiecīgā gadījumā dalībvalstis nosaka, kurai vienībai ir pienākums uzraudzīt dzimumu līdztiesības aspekta integrācijas principa piemērošanu.***

6. *Integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata progresa ziņojumos, kas paredzēti Regulas (ES) 2018/1999 17. pantā, dalībvalstis norāda, vai šī direktīva ir īstenota, ņemot vērā dzimumu līdztiesības aspekta integrācijas principu.*

Grozījums Nr. 28

Direktīvas priekšlikums

5. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

3. Dalībvalstis nodrošina, ka pēc apspriešanās ar ieinteresētajām personām un sabiedrību, tai skaitā konkrētajām grupām, kuras pakļautas enerģētiskās nabadzības riskam vai kuras ir neaizsargātākas pret tās sekām, piemēram, sievietes, *personas* ar invaliditāti, *gados vecāki* cilvēki, bērni un *personas* ar rasu vai etnisko *piederību minoritātei*, *reģionālās un vietējās iestādes* savos dekarbonizācijas plānos *nosaka konkrētus* energoefektivitātes *pasākumus*.

Grozījums

3. Dalībvalstis nodrošina, ka *reģionālās un vietējās pašvaldības savos dekarbonizācijas plānos nosaka konkrētus energoefektivitātes pasākumus* pēc apspriešanās ar *valsts līdztiesības struktūrām, ekspertiem, attiecīgajām* ieinteresētajām personām un sabiedrību, tai skaitā konkrētajām grupām, kuras pakļautas enerģētiskās nabadzības riskam vai kuras ir neaizsargātākas pret tās sekām, piemēram, *tādām kā* sievietes, *cilvēki* ar invaliditāti, *vecāka gadagājuma* cilvēki, bērni, *migranti* un *cilvēki* ar *dažādu sociālo*, rasu vai etnisko *izcelsmi, un LGBTIQ+ kopiena, kas arī iekļaujas jebkurā no minētajām grupām.* *Energoefektivitātes pasākumus savos dekarbonizācijas plānos dalībvalstis iestrādā, nodrošinot, ka ir sagatavots iepriekšējs (ex ante) novērtējums par ietekmi uz dzimumiem un daudzveidību. Dalībvalstis nepieļauj nedz tiešu, nedz netiešu nelabvēlīgu ietekmi uz mazturīgām mājāsaimniecībām, sievietēm un citām neaizsargātā situācijā nonākušām grupām energoefektivitātes pasākumu īstenošanas rezultātā vai arī šādu nelabvēlīgu ietekmi kompensē.*

Grozījums Nr. 29

Direktīvas priekšlikums

5. pants – 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

4. Dalībvalstis **atbalsta publiskās struktūras** energoefektivitātes uzlabošanas **pasākumu ieviešanā**, arī reģionālā un vietējā līmenī, **sniedzot vadlīnijas, veicinot kompetenču veidošanu** un apmācības iespējas un **mudina** publiskā sektora struktūras sadarboties.

Grozījums

4. Dalībvalstis **palīdz publiskā sektora struktūrām plašāk īstenot** energoefektivitātes uzlabošanas **pasākumus**, arī reģionālā un vietējā līmenī, **un tādēļ sniedz norādījumus, veicina kompetences veidošanos** un apmācības iespējas un **mudina** publiskā sektora struktūras sadarboties. **Dalībvalstis nodrošina, lai energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi būtu izstrādāti, priekšroku dodot cilvēkiem, kas dzīvo sociālajos mājokļos, kur ir zemākie mājokļa standarti un augstākās enerģijas izmaksas, un galvenajiem publiskās infrastruktūras elementiem, piemēram, tādiem kā sabiedriskais transports, slimnīcas, skolas, mājokļu apvienības un sociālie mājokļi, lai tādējādi mazinātu patlaban aktuālo dzimumu un sociālo nevienlīdzību.**

Grozījums Nr. 30

Direktīvas priekšlikums

6. pants – 1. punkts – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/31/ES⁹² 7. pantu, katra dalībvalsts nodrošina, lai katru gadu **tiktu renovēti** vismaz 3 % kopējās platības publisko struktūru īpašumā **esošajās ēkās, kuras apsilda un/vai dzesē, lai tās tiktu pārveidotas** vismaz par gandrīz nulles enerģijas ēkām saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 9. pantu.

Grozījums

Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/31/ES⁹² 7. pantu, katra dalībvalsts nodrošina, lai katru gadu vismaz 3 % **no** kopējās **telpu** platības, **ko veido** publisko struktūru īpašumā **esošās ēkas ar siltumapgādi** un/vai **aukstumapgādi, būtu renovēti tā, ka tās vismaz ir pārveidotas** par gandrīz nulles enerģijas ēkām saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 9. pantu. **Minēto mērķrādītāju dalībvalstis cenšas sasniegt, ņemot vērā galveno, proti, pieņemamu izmaksu principu, un tādējādi nodrošina,**

ka energoefektīvas un ilgtspējīgas ēkas ir pieejamas tieši mazturīgām mājsaimniecībām un cilvēkiem, kas cieš no intersekcioņālas diskriminācijas, piemēram, visdažādākajām sievietēm, cilvēkiem ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēkiem, LGBTIQ+ kopienai, bērniem, migrantiem un cilvēkiem ar dažādu sociālo, rasu vai etnisko izcelsmi. Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar šo pantu īstenotiem politikas pasākumiem un rīcībai nav nedz tiešas, nedz netiešas nelabvēlīgas ietekmes uz šiem cilvēkiem, piemēram, renovācijas rādītāja kontekstā nesamērīgi nepalielinās īres maksa un citas ar mājokli saistītas izmaksas.

---

⁹² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).

---

⁹² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).

Grozījums Nr. 31

Direktīvas priekšlikums

7. pants – 5. punkts – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Nolūkā sasniegt Savienības dekarbonizācijas un nulles piesārņojuma mērķus dalībvalstis var prasīt, *lai līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji* iepirkuma praksē attiecīgā gadījumā *ņem* vērā plašākus ilgtspējas, sociālos, *vidiskos* un aprites ekonomikas aspektus. Attiecīgā gadījumā un saskaņā ar IV pielikumā noteiktajām prasībām dalībvalstis pieprasa, lai līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji *ņem* vērā Savienības zaļā publiskā iepirkuma kritērijus.

Grozījums

Lai sasniegtu Savienības dekarbonizācijas un nulles piesārņojuma mērķus, dalībvalstis var prasīt *līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem* iepirkuma praksē attiecīgā gadījumā *ņemt* vērā plašākus ilgtspējas, sociālos, *dzimumu līdztiesības, daudzveidības, intersekcioņālus tiesību, vides* un aprites ekonomikas aspektus. Attiecīgā gadījumā un saskaņā ar IV pielikumā noteiktajām prasībām dalībvalstis pieprasa, lai līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji *ņemtu* vērā Savienības zaļā publiskā iepirkuma kritērijus.

Grozījums Nr. 32

Direktīvas priekšlikums
8. pants – 3. punkts – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstis energoefektivitātes pienākuma shēmas, alternatīvus *rīcībpolītikas* pasākumus vai abu kombināciju vai programmas vai pasākumus, *ko finansē no valsts energoefektivitātes fonda, prioritāri īsteno enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku, mazaizsargāto lietotāju un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošo cilvēku vidū*. Dalībvalstis nodrošina, ka *rīcībpolītikas pasākumiem, ko īsteno saskaņā ar šo pantu, nav nelabvēlīgas ietekmes uz šīm personām*. Attiecīgā gadījumā dalībvalstis pēc iespējas labāk izmanto finansējumu, arī publisko finansējumu, Savienības līmenī izveidotos finansēšanas mehānismus un ieņēmumus no kvotām saskaņā ar 22. panta 3. punkta b) apakšpunktu, *ar mērķi novērst negatīvu ietekmi un nodrošināt taisnīgu un iekļaujīgu enerģētikas pārkārtošanu*.

Grozījums

Dalībvalstis energoefektivitātes pienākuma shēmas, alternatīvus *polītikas* pasākumus vai abu *šo elementu* kombināciju, vai *no valsts energoefektivitātes fonda finansētas* programmas vai pasākumus *prioritāri īsteno attiecībā uz enerģētiskās nabadzības skartiem cilvēkiem, neaizsargātiem lietotājiem — sevišķi cilvēkiem, kuri cieš no interseksionālas diskriminācijas, tādiem kā visdažādākās sievietes, cilvēki ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēki, bērni, migranti un cilvēki ar dažādu sociālo, rasu vai etnisko izcelsmi, un LGBTIQ+ kopiena, kas arī iekļaujas jebkurā no minētajām grupām*, — un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos *dzīvojošiem cilvēkiem*. Dalībvalstis nodrošina, ka *saskaņā ar šo pantu īstenojamām politikas pasākumiem nav nedz tiešas, nedz netiešas nelabvēlīgas ietekmes uz šiem cilvēkiem*. Attiecīgā gadījumā dalībvalstis pēc iespējas labāk izmanto finansējumu, arī publisko finansējumu, Savienības līmenī izveidotos finansēšanas mehānismus un ieņēmumus no kvotām saskaņā ar 22. panta 3. punkta b) apakšpunktu, *lai novērstu nelabvēlīgu ietekmi, pievērštos ietekmei uz dzimumiem un nodrošinātu taisnīgu un dzimumiem līdztiesīgu enerģētikas pārkārtošanu*.

Grozījums Nr. 33

Direktīvas priekšlikums
8. pants – 3. punkts – 2. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Izstrādājot šādus rīcībpolītikas pasākumus, dalībvalstis apsver un veicina atjaunīgās enerģijas kopienu un iedzīvotāju energokopienu lomu tajā, kā palīdzēt

Grozījums

Komisija sagatavo konkrētus norādījumus par to, kā panākt, lai pasākumus un darbības enerģētiskās nabadzības mazināšanai dalībvalstis izstrādātu, ar

īstenot šos rīcībpolitikas pasākumus.

integrētu pieeju nodrošinot dzimumu līdztiesību un analizējot dzimumu aspektu, un veicina energoefektivitāti, tā tiecoties sekmīgi īstenot dzimumiem līdztiesīgu enerģētikas pārkārtošanu. Šādus politikas pasākumus dalībvalstis izstrādā, apsverot un popularizējot atjaunojamās enerģijas kopieni un iedzīvotāju energokopieni darbību, kas ir nozīmīga šādu politikas pasākumu sekmīgai īstenošanai, un īpašu uzmanību pievērš tam, ka tiek veicināta visdažādāko sieviešu aktīva iesaiste visā sieviešu patērētāju, ražotāju un lēmumu pieņēmēju darbības daudzveidībā.

Grozījums Nr. 34

Direktīvas priekšlikums

9. pants – 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

4. Dalībvalstis var prasīt, lai atbildīgās puses **kādu enerģijas ietaupījuma pienākumu daļu sasniedz enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku, mazaizsargāto lietotāju** un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos **dzīvojošo cilvēku vidū**. Dalībvalstis var arī prasīt, lai atbildīgās puses **sasniedz** enerģijas izmaksu samazināšanas mērķrādītājus un **panāk** enerģijas ietaupījumus, veicinot energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, arī finansiālā atbalsta pasākumus, kas mazina oglekļa cenas ietekmi uz MVU un mikrouzņēmumiem.

Grozījums

4. Dalībvalstis var prasīt, lai **noteiktu enerģijas taupīšanas pienākuma daļu** atbildīgās puses **izpildītu attiecībā uz enerģētiskās nabadzības skartiem vai apdraudētiem cilvēkiem, neaizsargātiem lietotājiem, mazturīgām māsaimniecībām un jo īpaši tiem, kuri cieš no intersekcionālas diskriminācijas, kā arī** — attiecīgā gadījumā — sociālajos mājokļos **dzīvojošiem cilvēkiem**. Dalībvalstis var arī prasīt, lai atbildīgās puses **sasniegtu** enerģijas izmaksu samazināšanas mērķrādītājus un **panāktu** enerģijas ietaupījumus, veicinot energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, arī finansiālā atbalsta pasākumus, kas mazina oglekļa cenas ietekmi uz MVU un mikrouzņēmumiem.

Grozījums Nr. 35

Direktīvas priekšlikums

9. pants – 5. punkts

5. Dalībvalstis var prasīt, lai **atbildīgās puses sadarbojas** ar vietējām iestādēm vai pašvaldībām **ar mērķi veicināt** energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus enerģētiskās nabadzības **skarto cilvēku, mazaizsargāto lietotāju** un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos **dzīvojošo cilvēku vidū**. Tas nozīmē arī **apzināt** un **risināt tādu konkrētu grupu īpašās vajadzības**, kuras **pakļautas enerģētiskās nabadzības riskam** vai kuras ir **ne aizsargātākas pret tās sekām**. Lai aizsargātu enerģētiskās nabadzības skartos cilvēkus, **mazaizsargātos** lietotājus un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos **dzīvojošos** cilvēkus, dalībvalstis mudina atbildīgās puses veikt tādas darbības kā ēku, arī sociālo mājokļu, renovācija, ierīču nomaiņa, **finansiāla atbalsta** un **stimulu nodrošināšana** energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem saskaņā ar **nacionālajām** finansēšanas un atbalsta shēmām vai **energoauditēšana**.

Grozījums Nr. 36

Direktīvas priekšlikums

9. pants – 6. punkts

6. Dalībvalstis prasa, lai atbildīgās puses katru gadu **ziņo** par enerģijas ietaupījumiem, ko tās panākušas ar darbībām enerģētiskās nabadzības **skarto**

5. Dalībvalstis var prasīt **atbildīgajām pusēm sadarboties** ar vietējām iestādēm vai pašvaldībām, lai **veicinātu** energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus **attiecībā uz** enerģētiskās nabadzības **skartiem vai apdraudētiem cilvēkiem, ne aizsargātiem lietotājiem, mazturīgām māsaimniecībām** un **cilvēkiem, kuri cieš no intersekcionālas diskriminācijas, un** — attiecīgā gadījumā — sociālajos mājokļos **dzīvojošiem cilvēkiem**. Tas nozīmē, **ka ir** arī **jānoskaidro** un **jārisina konkrētas vajadzības, kas ir atsevišķām grupām**, kuras **skārusi vai kurām draud enerģētiskā nabadzība, ne aizsargātiem lietotājiem, tādiem kā sievietes, vai grupām, kas mazāk pasargātas no šādas nabadzības sekām, un ir jāpievēršas grūtībām, kuras saistītas ar šo grupu mērķauditorijas uzrunāšanu**. Lai aizsargātu enerģētiskās nabadzības skartos cilvēkus, **ne aizsargātus** lietotājus, **mazturīgas māsaimniecības** un **jo īpaši tos, kuri cieš no intersekcionālas diskriminācijas, kā arī** — attiecīgā gadījumā — sociālajos mājokļos **dzīvojošus** cilvēkus, dalībvalstis mudina atbildīgās puses veikt tādas darbības kā ēku, arī sociālo mājokļu, renovācija, ierīču nomaiņa, **finansiāls atbalsts** un **stimuli** energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem saskaņā ar **valsts** finansēšanas un atbalsta shēmām vai **energoaudits**.

6. Dalībvalstis prasa, lai atbildīgās puses katru gadu **ziņotu** par enerģijas ietaupījumiem, ko tās panākušas ar darbībām, **kuras veicinātas attiecībā uz**

cilvēku, mazaizsargāto lietotāju un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos *dzīvojošo cilvēku vidū*, un prasa *agregētu* statistikas informāciju par *to* galalietotājiem (kurā *identificētas izmaiņas* enerģijas *ietaupījumā* salīdzinājumā ar iepriekš sniegto informāciju) un par sniegto tehnisko un finansiālo atbalstu.

enerģētiskās nabadzības *skartiem vai apdraudētiem cilvēkiem, neaizsargātiem lietotājiem* un *tiem, kas nonākuši neaizsargātā situācijā*, un — attiecīgā gadījumā — sociālajos mājokļos *dzīvojošiem cilvēkiem, cita starpā arī ar darbībām, kuras vērstas tieši uz sievietēm un cilvēkiem, kas cieš no interseksionālas diskriminācijas*, un *dalībvalstis no atbildīgajām pusēm* prasa *apkopotu* statistikas informāciju par galalietotājiem (kurā *norādīts, kā ir mainījies* enerģijas *ietaupījums* salīdzinājumā ar iepriekš sniegto informāciju) un par sniegto tehnisko un finansiālo atbalstu.

Grozījums Nr. 37

Direktīvas priekšlikums

11. pants – 4. punkts – 2.a daļa (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Dalībvalstis rosina piedāvāt apmācības programmas kvalifikācijas iegūšanai tiem, kuri veic energoauditu, un īpašu uzmanību tās pievērš līdzsvarotai dzimumu pārstāvībai, lai būtu vieglāk nodrošināt, ka pietiekamā skaitā ir pieejami speciālisti, kā arī atbalsta pārkvalificēšanās un profesionālās pilnveidošanās procesus. Turklāt dalībvalstis veicina dzimumu līdzsvarotu pārstāvību akreditēto speciālistu grupā, lai panāktu, ka lielāka ir sieviešu līdzdalība enerģētikas sektorā, un apmācības programmās iestrādā dzimumu perspektīvu.

Grozījums Nr. 38

Direktīvas priekšlikums

21. pants – 2. punkts – 2.a daļa (jauna)

Šajā pantā minētie pasākumi ir vērsti arī uz konkrētām ieinteresētajām personām, tādām ka visdažādākās sievietes, tostarp tās, kuras cieš no intersekcionālas diskriminācijas, jo tieši sievietes var rosināt pārmaiņas māsaimniecībās, uzņēmumos, valsts pārvaldē un visu veidu organizācijās un aktīvi panākt pārmaiņu īstenošanos.

Grozījums Nr. 39

Direktīvas priekšlikums 21. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

3. Dalībvalstis *rada* tirgus dalībniekiem *piemērotus apstākļus, lai tie nodrošinātu gala patērētājiem, arī mazaizsargātajiem* lietotājiem, *enerģētiskās nabadzības skartajiem cilvēkiem un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošajiem* cilvēkiem, *pienācīgu un mērķtiecīgu informāciju un padomus energoefektivitātes jomā.*

Grozījums

3. Dalībvalstis *nodrošina piemērotus apstākļus, kas ļauj* tirgus dalībniekiem *attiecīgu informāciju un padomu par energoefektivitāti mērķtiecīgi sniegt galalietotājiem, tostarp neaizsargātiem* lietotājiem *un tiem, kas nonākuši neaizsargātā situācijā, enerģētiskās nabadzības skartiem* cilvēkiem, *īpaši pievēršoties visdažādākajām sievietēm, un — attiecīgā gadījumā — sociālajos mājokļos dzīvojošiem cilvēkiem.*

Grozījums Nr. 40

Direktīvas priekšlikums 21. pants – 4. punkts – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstis nodrošina, ka galalietotājiem, *galaizmantotājiem, mazaizsargātajiem* lietotājiem, enerģētiskās nabadzības *skartajiem* cilvēkiem un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos *dzīvojošajiem* cilvēkiem ar neatkarīga mehānisma, piemēram, enerģētikas ombuda vai

Grozījums

Dalībvalstis nodrošina, ka galalietotājiem, *galapatērētājiem, neaizsargātiem* lietotājiem, enerģētiskās nabadzības *skartiem* cilvēkiem, *īpaši tiem, kuri cieš no intersekcionālas diskriminācijas — piemēram, tādiem kā visdažādākās sievietes, cilvēki ar invaliditāti, vecāka*

patērētāju struktūras, starpniecību vai ar regulatīvās iestādes starpniecību ir pieejami vienkārši, taisnīgi, pārredzami, neatkarīgi, iedarbīgi un efektīvi ārpustiesas mehānismi strīdu izšķiršanai attiecībā uz šajā direktīvā noteiktajām tiesībām un pienākumiem. Ja galalietotājs ir **patērētājs, kas** definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/11/ES¹⁰⁰ 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā, šādi strīdu ārpustiesas izšķiršanas mehānismi atbilst tajā izklāstītajām prasībām.

---

¹⁰⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/11/ES (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (Direktīva par patērētāju SAI) (OV L 165, 18.6.2013., 63. lpp.).

gadagājuma cilvēki, migranti un cilvēki ar dažādu sociālo, rasu vai etnisko izcelsmi, un LGBTIQ+ kopiena, kas arī iekļaujas jebkurā no minētajām grupām —, un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos **dzīvojošiem** cilvēkiem ar neatkarīga mehānisma, piemēram, enerģētikas ombuda vai patērētāju struktūras, starpniecību vai ar regulatīvās iestādes starpniecību ir pieejami vienkārši, taisnīgi, pārredzami, neatkarīgi, iedarbīgi un efektīvi ārpustiesas mehānismi strīdu izšķiršanai attiecībā uz šajā direktīvā noteiktajām tiesībām un pienākumiem. Ja galalietotājs ir **lietotājs, kā tas** definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/11/ES¹⁰⁰ 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā, šādi strīdu ārpustiesas izšķiršanas mehānismi atbilst tajā izklāstītajām prasībām.

---

¹⁰⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/11/ES (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (Direktīva par patērētāju SAI) (OV L 165, 18.6.2013., 63. lpp.).

Grozījums Nr. 41

Direktīvas priekšlikums

22. pants – 1. punkts – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

1. Dalībvalstis **veic** piemērotus pasākumus, ar **ko iespējina i aizsargā enerģētiskās nabadzības skartos cilvēkus, mazaizsargātos lietotājus** un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos **dzīvojošos cilvēkus**.

Grozījums

1. Dalībvalstis **izstrādā** piemērotus pasākumus, **kuru mērķis ir veicināt enerģētiskās nabadzības skartu cilvēku, neaizsargātu lietotāju — sevišķi cilvēku, kuri cieš no interseksionālas diskriminācijas, tādu kā visdažādākās sievietes, cilvēki ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēki, migranti un cilvēki ar dažādu sociālo, rasu vai etnisko izcelsmi, un LGBTIQ+ kopiena, kas arī iekļaujas jebkurā no minētajām grupām**, — un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos **dzīvojošu cilvēku**

spēju pilnvērtīgi īstenot savas tiesības un šos cilvēkus aizsargāt.

Grozījums Nr. 42

Direktīvas priekšlikums 22. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Lai mazinātu enerģētisko nabadzību, dalībvalstis energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus un saistītos patērētāju aizsardzības vai informēšanas pasākumus, jo īpaši tos, kas noteikti 21. pantā un 8. panta 3. punktā, prioritāri īsteno enerģētiskās nabadzības **skarto cilvēku, mazaizsargāto lietotāju** un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos **dzīvojošo cilvēku vidū.**

Grozījums

2. Lai mazinātu enerģētisko nabadzību, dalībvalstis energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus un saistītos patērētāju aizsardzības vai informēšanas pasākumus, jo īpaši tos, kas noteikti 21. pantā un 8. panta 3. punktā, prioritāri īsteno **attiecībā uz enerģētiskās nabadzības skartiem cilvēkiem, neaizsargātiem lietotājiem, mazturīgām mājaimniecībām un cilvēkiem, kas nonākuši neaizsargātā situācijā,** un — attiecīgā gadījumā — sociālajos mājokļos **dzīvojošiem cilvēkiem. Dalībvalstis ievieš uzraudzības un novērtēšanas instrumentus, kas nodrošina, ka ar energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem tiek atbalstīti enerģētiskās nabadzības apdraudēti cilvēki.**

Grozījums Nr. 43

Direktīvas priekšlikums 22. pants – 3. punkts – e apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

e) veicina tehnisko palīdzību **sociālajiem aktoriem ar mērķi veicināt mazaizsargāto** lietotāju aktīvu **iesaisti** enerģijas tirgū un pozitīvas **izmaiņas** viņu enerģijas patēriņa paradumos;

Grozījums

e) veicina tehnisko palīdzību **sociālā sektora dalībniekiem, lai sekmētu neaizsargātu** lietotāju aktīvu **iesaistīšanos** enerģijas tirgū un pozitīvas **pārmaiņas** viņu enerģijas patēriņa paradumos; **īpaša uzmanība ir pievērsta sieviešu iesaistei, jo viņas rosina pārmaiņas sabiedrībā, ņemot vērā dzimumiem raksturīgos enerģijas patēriņa modeļus;**

Grozījums Nr. 44

Direktīvas priekšlikums 22. pants – 4. punkts – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstis izveido tīklu, **ko veido** eksperti no **dažādām nozarēm**, piemēram, veselības, būvniecības un **sociālās nozares**, un **kas izstrādā** stratēģijas **ar mērķi** vietējiem un valsts līmeņa lēmumu pieņēmējiem **palīdzēt** īstenot energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, ar kuriem **mazina enerģētisko nabadzību**, pasākumus, **ar kuriem** nodrošina stabilus ilgtermiņa risinājumus enerģētiskās nabadzības mazināšanai, un piemērotus tehniskās palīdzības un finanšu **rīkus**. Dalībvalstis cenšas **nodrošināt** tādu ekspertu tīkla sastāvu, **kurš** nodrošina dzimumu **līdzsvaru** un atspoguļo cilvēku perspektīvas **visā to daudzveidībā**.

Grozījums

Dalībvalstis izveido tīklu, **kura sastāvā ir** eksperti no **dažādiem sektoriem**, piemēram, veselības, būvniecības un **sociālā sektora**, lai **izstrādātu** stratēģijas, **kas** vietējiem un valsts līmeņa lēmumu pieņēmējiem **palīdz** īstenot energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, ar kuriem **tiek mazināta enerģētiskā nabadzība**, pasākumus, **kas** nodrošina stabilus **un dzimumiem līdztiesīgus** ilgtermiņa risinājumus enerģētiskās nabadzības mazināšanai, un **lai izstrādātu** piemērotus tehniskās palīdzības un finanšu **instrumentus**. Dalībvalstis cenšas **veidot** tādu ekspertu tīkla sastāvu, **kas** nodrošina dzimumu **līdzsvarotu pārstāvību** — **arī attiecībā uz dzimumu līdztiesības ekspertiem, lai veicinātu dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu**, — un **kas** atspoguļo **visdažādāko** cilvēku perspektīvas. **Šis tīkls ir veidots arī ar mērķi novērst dzimumu nevienlīdzību, panākt, ka tehnoloģijas un lietotnes tiek izstrādātas, vairāk rēķinoties ar vecuma aspektu, stimulēt dzimumiem līdztiesīgu enerģētikas plānošanu un apsvērt, cik dažādi enerģētikas pārkārtošana ietekmē visdažādākās sievietes, ģimenes, vientuļos vecākus un vecāka gadagājuma cilvēkus.**

Grozījums Nr. 45

Direktīvas priekšlikums 22. pants – 4. punkts – 2. daļa – a apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

a) **izstrādāt enerģētiskās nabadzības**, enerģētiski **nabadzīgs nacionālās definīcijas**, rādītājus un kritērijus un

Grozījums

a) **atbilstoši 2. pantā noteiktajām definīcijām valsts līmenī definēt tādus jēdzienus kā enerģētiskā nabadzība**,

jēdzienu “mazaizsargātie lietotāji”, kas ietver arī galaizmantoņus;

enerģētiski *trūcīga persona un neaizsargāti lietotāji, kas ietver arī uz galapatērētājus, un noteikt attiecīgus rādītājus un kritērijus, un tas cita starpā nozīmē, ka ar integrētu pieeju ir nodrošinātas cilvēktiesības un iestrādāta gan dzimumu, gan intersekcionāla perspektīva;*

Grozījums Nr. 46

Direktīvas priekšlikums

22. pants – 4. punkts – 2. daļa – b apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

b) izstrādāt vai uzlabot *relevantos* rādītājus un datu kopas, kas attiecas uz enerģētiskās nabadzības jautājumu un kas būtu jāizmanto un par ko būtu jāziņo;

Grozījums

b) izstrādāt vai uzlabot *attiecīgos* rādītājus, *kā arī kvalitatīvo un kvantitatīvo* datu kopas — *tostarp ticamākus un izsmeļošākus pēc dzimuma sadalītus datus, arī par intersekcionālu diskrimināciju* —, kas attiecas uz enerģētiskās nabadzības jautājumu un kas būtu jāizmanto un par ko būtu jāziņo; *šos rādītājus un datus izmanto, lai piedāvātu skaidrus norādījumus par to, kā cīnīties pret enerģētiskās nabadzības feminizāciju un kā ar integrētu pieeju nodrošināt dzimumu līdztiesību enerģētikas pārkārtošanas procesā;*

Grozījums Nr. 47

Direktīvas priekšlikums

22. pants – 4. punkts – 2. daļa – c apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

c) izstrādāt metodes un pasākumus, ar ko nodrošina *pieejamību* cenas *ziņā un* veicina mājokļu izmaksu neitralitāti, vai veidus, kā nodrošināt, ka *no* energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos *investētajiem publiskajiem līdzekļiem* labumu gūst gan ēku un ēku *vienību* īpašnieki, gan īrnieki *vai nomnieki*, –

Grozījums

c) izstrādāt metodes un pasākumus, ar ko nodrošina cenas *pieņemamību*, veicina mājokļu izmaksu neitralitāti, vai veidus, kā nodrošināt, ka *publiskais finansējums* energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos *ir investēts, ņemot vērā dzimumu līdztiesības perspektīvu, un* labumu *no tā* gūst gan ēku un ēku *daļu* īpašnieki, gan

īpašu uzmanību pievēršot mazaizsargātajiem lietotājiem, enerģētiskās nabadzības skartajiem cilvēkiem un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošajiem cilvēkiem;

īrnieki, un tas jo īpaši attiecas uz visdažādākajām sievietēm un neaizsargātiem lietotājiem, enerģētiskās nabadzības skartiem cilvēkiem un — attiecīgā gadījumā — sociālajos mājokļos dzīvojošiem cilvēkiem;

Grozījums Nr. 48

Direktīvas priekšlikums 23. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai **tiek** dota iespēja piedalīties siltumapgādes un aukstumapgādes **plānu, visaptverošā novērtējuma un rīcībpolitiku un pasākumu sagatavošanā.**

Grozījums

2. Dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai, **tostarp pilsoniskās sabiedrības organizācijām, grupām, ko enerģētiskā nabadzība skar vairāk vai kas pakļautas lielākam enerģētiskās nabadzības riskam, vai kas biežāk jūt enerģētiskās nabadzības negatīvo ietekmi, un tiem, kuri cieš no intersekcioņālas diskriminācijas — piemēram, sievietēm, vecāka gadagājuma cilvēkiem, migrantiem un cilvēkiem ar dažādu sociālo, rasu vai etnisko izcelsmi, un LGBTIQ+ kopienai, kas arī iekļaujas jebkurā no minētajām grupām, — ir** dota iespēja piedalīties **procesā, kura rezultātā tiek sagatavoti** siltumapgādes un aukstumapgādes **plāni, vispusīgs novērtējums, kā arī politikas nostādnes un pasākumi.**

Grozījums Nr. 49

Direktīvas priekšlikums 26. pants – 1. punkts – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstis nodrošina energoefektivitātes profesijām **vajadzīgo kompetences līmeni, kas atbilst tirgus vajadzībām.** Dalībvalstis ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem nodrošina, ka energoefektivitātes profesijām, **tai skaitā energopakalpojumu**

Grozījums

Dalībvalstis nodrošina, **lai** energoefektivitātes profesijām **pienācīgā līmenī būtu tirgus vajadzībām atbilstoša kompetence un lai tā būtu pieejama, un tādēļ cita starpā izmanto arī valsts un Savienības finansējumu un programmas,**

sniedzējiem, energoauditu sniedzējiem, energopārvaldniekiem, neatkarīgiem ekspertiem un Direktīvā 2010/31/ES definēto būvelementu uzstādītājiem, ir pieejamas sertifikācijas un/vai līdzvērtīgas kvalifikācijas shēmas un vajadzības gadījumā arī piemērotas mācību programmas un ka tās ir uzticamas un palīdz sasniegt nacionālos energoefektivitātes mērķus un vispārējos ES dekarbonizācijas mērķus.

ar ko efektīvi tiek atbalsēta mūžizglītība un apmācība STEM disciplīnās, sevišķi inženierijas jomā un jo īpaši sievietēm un meitenēm. Dalībvalstis ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem nodrošina, ka energoefektivitātes profesijām, tostarp speciālistiem, kuri piedāvā energopakalpojumus, veic energoauditu, īsteno energopārvaldību un nodarbojas ar būvelementu uzstādīšanu saskaņā ar Direktīvu 2010/31/ES, kā arī neatkarīgiem ekspertiem, ir pieejamas sertifikācijas un/vai ekvivalentas kvalifikācijas shēmas un vajadzības gadījumā arī piemērotas mācību un prasmju pilnveidošanas programmas, sevišķi visdažādākajām sievietēm un meitenēm, un ka attiecīgās shēmas ir uzticamas un palīdz sasniegt valsts energoefektivitātes mērķus un vispārējos ES dekarbonizācijas mērķus, un nodrošina sieviešu un vīriešu līdzsvarotu pārstāvību šajā sektorā. Dalībvalstis cenšas panākt, lai sievietēm būtu vienlīdzīgi pieejamas apmācības par energoefektivitāti un jaunas nodarbinātības iespējas, kas rodas enerģētikas sektorā. Dalībvalstis var veidot kampaņas vai balvas uzņēmumiem, kuri īsteno paraugpasākumus, lai uzlabotu sieviešu līdzdalību zaļās un digitālās ekonomikas procesos, un piedāvāt papildu stimulus, kas nodrošinātu, ka sievietes ir atpazīstamāks paraugs, no kura iedvesmoties, un ka šie sektori augstskolās un darba tirgū sievietēm ir pieejamāki.

Grozījums Nr. 50

Direktīvas priekšlikums

27. pants – 1. punkts – 1. daļa – da apakšpunkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

da) tirgus un darījumu iespējām, kas ļauj labāk ietaupīt enerģiju, turklāt cenšoties veicināt vietēju uzņēmējdarbību energopakalpojumu sektorā un īpašu

uzmanību pievēršot sievietēm uzņēmējām.

Grozījums Nr. 51

Direktīvas priekšlikums

27. pants – 6. punkts – ca apakšpunkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

ca) veicina sieviešu uzņēmēju ietekmīgāku darbību ražojumu, pakalpojumu un konsultāciju piedāvājuma jomā.

Grozījums Nr. 52

Direktīvas priekšlikums

28. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

2. Komisija attiecīgā gadījumā tieši vai ar Eiropas finanšu iestāžu starpniecību palīdz dalībvalstīm izveidot finansēšanas mehānismus un projektu izstrādes palīdzības mehānismus **nacionālā**, reģionālā vai vietējā līmenī **ar mērķi paaugstināt** investīcijas energoefektivitātē **dažādās nozarēs** un aizsargāt **un iespēcināt mazaizsargātos** lietotājus, enerģētiskās nabadzības **skartos** cilvēkus un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos **dzīvojošos** cilvēkus, **arī integrējot** līdztiesības perspektīvu tā, lai neviens **netiktu** atstāts novārtā.

2. Komisija attiecīgā gadījumā tieši vai ar Eiropas finanšu iestāžu starpniecību palīdz dalībvalstīm izveidot finansēšanas mehānismus un projektu izstrādes palīdzības mehānismus **valsts**, reģionālā vai vietējā līmenī, **lai palielinātu** investīcijas energoefektivitātē **dažādos sektoros, nodrošinātu konkrētu un mērķtiecīgu finansējumu, kas ļauj** aizsargāt **visdažādākās sievietes, neaizsargātus** lietotājus, enerģētiskās nabadzības **skartus vai apdraudētus** cilvēkus un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos **dzīvojošos** cilvēkus **un veicināt šo cilvēku spēju pilnvērtīgi īstenot savas tiesības, tādēļ cita starpā iestrādājot dzimumu** līdztiesības **un daudzveidības** perspektīvu — **kas nozīmē arī ar integrētu pieeju nodrošinātu dzimumu līdztiesību**, — tā, lai neviens **nebūtu** atstāts novārtā.

Grozījums Nr. 53

Direktīvas priekšlikums
28. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

3. Dalībvalstis pieņem pasākumus, ar ko nodrošina, ka finanšu iestādes plaši un nediskriminējoši piedāvā energoefektivitātei veltītus aizdevumu produktus, piemēram, zaļos hipotekāros kredītus un zaļos aizdevumus (nodrošinātus un nenodrošinātus), un ka tie ir redzami un pieejami patērētājiem. Dalībvalstis pieņem pasākumus, ar ko sekmē rēķinos un nodokļos bāzētas finansēšanas shēmas. Dalībvalstis nodrošina, ka bankas un citas finanšu iestādes saņem informāciju par iespējām piedalīties energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu finansēšanā, **tostarp** veidojot publiskā un privātā sektora partnerības.

Grozījums

3. Dalībvalstis pieņem pasākumus, ar ko nodrošina, ka finanšu iestādes plaši un nediskriminējoši piedāvā energoefektivitātei veltītus aizdevumu produktus, piemēram, zaļos hipotekāros kredītus un zaļos aizdevumus (nodrošinātus un nenodrošinātus), un ka tie ir redzami un pieejami patērētājiem, **sevišķi cilvēkiem, kuri nonākuši neaizsargātā situācijā, un īpašu uzmanību pievērš visdažādākajām sievietēm, zinot, cik spēcīgas ir viņu iespējas rosināt pārmaiņas sabiedrībā.** Dalībvalstis pieņem pasākumus, ar ko sekmē rēķinos un nodokļos bāzētas finansēšanas shēmas. Dalībvalstis nodrošina, ka bankas un citas finanšu iestādes saņem informāciju par iespējām piedalīties energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu finansēšanā, **tādēļ cita starpā arī** veidojot publiskā un privātā sektora partnerības.

Grozījums Nr. 54

Direktīvas priekšlikums
33. pants – 7. punkts – 2. daļa – da apakšpunkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

da) novērtējumu tam, kāda ir šīs direktīvas ietekme uz dzimumiem, cita starpā analizējot arī intersekcionālas diskriminācijas elementu.

Grozījums Nr. 55

Direktīvas priekšlikums
VI pielikums – 1. daļa – a punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

a) to pamatā ir jaunākie, izmērītie,

a) to pamatā ir jaunākie, izmērītie,

izsekojamie darbības dati par enerģijas patēriņu un slodzes profiliem (attiecībā uz elektroenerģiju);

izsekojamie *un, ja iespējams, pēc dzimuma sadalītie* darbības dati par enerģijas patēriņu un slodzes profiliem (attiecībā uz elektroenerģiju);

Grozījums Nr. 56

Direktīvas priekšlikums

VII pielikums – 1. punkts – 1.2. apakšpunkts – 2.a daļa (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Dalībvalstis pastāvīgi strādā pie kvantitatīvās un kvalitatīvās informācijas pilnveidošanas, arī ar digitāliem līdzekļiem, un informāciju rēķinos norāda skaidri, kodolīgi, saprotamā un pieejamā veidā. Tādēļ Komisijai un dalībvalstīm ir svarīgi uzlabot datu vākšanas veidu — proti, nodrošinot, ka dati ir detalizētāki un sadalīti tā, lai labāk būtu saprotama energosistēmas dinamika —, palīdzēt novērst šķēršļus, arī dzimumu ziņā, un praksē īstenot mērķtiecīgākas politikas nostādnes, pasākumus un risinājumus.

Grozījums Nr. 57

Direktīvas priekšlikums

VIII pielikums – 1. punkts – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Lai *ļautu galaizmantotājiem* regulēt savu enerģijas patēriņu, rēķini tiek sagatavoti vismaz reizi gadā, balstoties uz faktisko patēriņu vai siltummaksas *sadalītāju* rādījumiem.

Lai *galapatērētāji paši varētu* regulēt savu enerģijas patēriņu, rēķini tiek sagatavoti vismaz reizi gadā, balstoties uz faktisko patēriņu vai siltummaksas *sadalītāja* rādījumiem.

Dalībvalstis pastāvīgi strādā pie kvantitatīvās un kvalitatīvās informācijas pilnveidošanas, arī ar digitāliem līdzekļiem, un informāciju rēķinos norāda skaidri, kodolīgi, saprotamā un pieejamā veidā. Tādēļ Komisijai un dalībvalstīm ir svarīgi uzlabot datu vākšanas veidu — proti, nodrošinot, ka dati ir detalizētāki un

sadalīti tā, lai labāk būtu saprotama energosistēmas dinamika —, palīdzēt novērst šķēršļus, arī dzimumu ziņā, un praksē īstenot mērķtiecīgākas politikas nostādnes, pasākumus un risinājumus.

ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS PROCEDŪRA

Virsraksts	Energoefektivitāte (pārstrādāta versija)
Atsauces	COM(2021)0558 – C9-0330/2021 – 2021/0203(COD)
Atbildīgā komiteja Datums, kad paziņoja plenārsēdē	ITRE 13.9.2021
Atzinumu sniedz Datums, kad paziņoja plenārsēdē	FEMM 21.10.2021
Atzinuma sagatavotājs(-a) Iecelšanas datums	Alice Kuhnke 7.12.2021
Izskatīšana komitejā	10.2.2022
Pieņemšanas datums	10.5.2022
Galīgais balsojums	+: 29 -: 4 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Heléne Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Radka Maxová, Karen Melchior, Maria Noichl, Sandra Pereira, Pina Picierno, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Sylwia Spurek, Jessica Stegrud, Hilde Vautmans, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Chrysoula Zacharopoulou, Marco Zullo

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

29	+
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Sirpa Pietikäinen, Christine Schneider, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Renew	Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans, Chrysoula Zacharopoulou, Marco Zullo
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Heléne Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
The Left	Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Alice Kuhnke, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

4	-
ECR	Jessica Stegrud, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson, Annika Bruna

1	0
NI	Livia Járóka

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas